

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Első sorban hetente egy alkalommal 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157

KIADÓHIVATAL
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, június 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kormányfeladatok.
- Arad város az adóemelés ellen.
- Az aradi ügyvédi kamara a királyi tábláért.
- Provizió a bankigazgatónak?
- Harc a Salvársan ellen.
- Kinos meglepetés az aradi főgimnáziumban.
- Királyi gyűri egy aradi ifjunak.
- Aradi gyógyszerészegedek sztrájkja.
- Huszezer korona az elmaradt házasságért.
- Elutazásra készül az albán fejedelem.
- Nyilatkoznak a Hámory-Mladin-pör szerepéről.
- Az egyetem új rektora.

Tisza István gróf az aradi tábláról.

Arad, június 8.

A mag, amelyet — hivalkodás nélkül történjék e mondás — e fekete betűk ólomtábláin mi vetettünk el, kezdi lassan bontogatni fáját, az Aradon felállítandó királyi tábla ügye fontos lépéssel haladt előre. Két éve elmúlt, hogy e hasábokon szükség-szerű kívánságképen felhangzott a vágyakozás jogászok és jogkeresők részéről egyformán, két év alatt vágy maradt a vágy, szárnyak nélkül, amelyek vihették volna a megvalósulás stádiuma felé és most egyszerre, szinte váratlanul teljes erejével, a legjelentősebb testületek egyikének, az aradi ügyvédi kamarának választmánya dobja be Arad közéletébe a kérdést, a vágyakozást, az igazságot az itt felállítandó táblát illetőleg.

Az igazságot, — ismétljük, — mert valóban az igazság fényessége világítja meg az utat, amelyen évek óta haladnak azok, akik az aradi táblát sürgetik. Igazság egyrésztől a jogkereső közönség oldalán, amely érdekeinek és jogainak megsértése esetén az idők idejéig kénytelen várakozni, igazság másrésztől az ügyvédek részéről, akik fölösleges utakon pazarolják nem fölösleges óráikat, de igazság főképen és legelsősorban Arad város részéről, amely lakossága, ipara, kereskedelme, kulturája alapján soha kétségbe nem vont joggal követelheti a felsőbb bíróság felállítását.

És valóban, Arad követe, aki egyúttal Magyarország miniszterelnöki székében is ül, készséggel koncedálta az érveket, amelyek szilárdan és megdönthetetlenül követelik az aradi táblát. Készséggel ismerte el a város minden igaz ügyét szíven viselő és érték sikra szóló Urbán Iván báró főispán és az ügyvédi kamara küldöttei előtt, hogy nálunknál csekélyebb mértékben látba eső városok falai között székel felsőbb foruma az igazságszolgáltatásnak, hogy tulleldültünk régen azon a határon, amelyen megelégedhetünk egy tőlünk távolesó bíróságnak közvetlen nem érintkező szervével. Hiuság és értékünknek tulbecsülése nem vezet e nagy fontosságú intézmény felé vágyakozásunknál, inkább illethetnénk magunkat

szemrehányással a szerénységért, a mely sok ideig némitgatta ajkunkat, a meddő küzdelmekért, amelyek közben megfélekedtünk eme sokjelentőségű hiányunk pótlásáról.

Ha körülnézünk az országban, fájdalmas érzéssel kell megállapítanunk, hogy egyedül Arad maradt el az ipari és kereskedelmi gócpontok közül akkor, amikor a királyi táblák felállítása megtörtént. Kései és fölösleges volna a kesergés a fölötte, ki és hol követte el a hibát, minthogy sürgős és elsőrendű most minden lépés, amely a tábla létesítéséhez vezet. Kétkedni, aggódni nincs okunk, szüksége van reá e városnak, szüksége van reá a közönségnek, a jogászoknak és minden meggyőződésünk szerint az igazságszolgáltatásnak is. Az a beszélgetés, amely az aradi ügyvédi kamara vezetői és a miniszterelnök között tegnapelőtt lefolyt, mindezt igazolta.

Hogy mégis nem kaptunk határozott ígéretet, hogy a válasz csak ideiglenes volt, annak ott a gyökere, ahol ma minden a leghamarabb senyvedő pontra ér, ez ország gazdasági viszonyaiban. Szegények vagyunk és százezer korona — mondotta a miniszterelnök — ma a két milliárdok között is meggondolandó összeg. Valóban ez is igaz, ám higgyük el, hogy ez csak muló jelenség, amelyet magával ragad az idők fordulása, s akkor semmi akadályja az aradi táblának. Ma még

Hirschl Zsigmond.

Meghalt az 6z-utcai filantróp. Az 6z-utcat már rég Csernovits Péter-utcának hívják, de a filantróp abból az időből való ember volt, amikor a rácvárosnak ez az ódon része még 6z-utca volt és amikor ez a rész, a szomszédságához tartozó szép-utcával, a régi posta-utcával, meg a hid utcával a méltóságos fertály volt Aradnak. Itt élt és itt is halt meg vasárnap délelben az öreg Hirschl Zsigmond.

Kilenevenhárom esztendejével utolsó férfinak volt egy patinás nevű aradi családnak. A nagyapja építette Aradon az első színházat; azt, amely ma az Uránia mozgónak otthona. Ferenc császár engedelmé kellett hozzá, hogy a vállalkozó szellemű ember ezt a tervét megvalósítsa. A nagybátyja, Hirschl Moizes az aradi zsidóknak tekintélyben legelső embere, hitközségi elnöke volt, aki a ma is meglevő aradi zsinagógát építette. (Ehhez is királyi engedelem kellett: V. Ferdinándé.) A rokonságában benn van Arad egy szép, tekintélyes multja: a Chorinok, a Steinitzerek és hozzátartozóik.

Hirschl Zsigmond igazi élete akkor kezdődött, amikor másé már nem számít. A suhancok után kiment Amerikába tanulni, tapasztalatokat szerezni. Akkor az Egyesült Államok csak fejlődött az óriási dimenziók felé, a melyekben ma tobzódik. De a szabad Amerika polgáraiban akkor sarjadt ki legelevenebben az igyekezet: gondolkodásban, cselekvésmódban különbnek lenni az 6-világiaknál. Ennek a tömeg-ambiciónak közepén találta magát Hirschl Zsigmond és ennek a nyoma maradt még benne, utolsó pillanatáig.

Mikor hazajött, a Domány-borkereskedés hivatalnoká lett s mikor elegendőnek látta a vagyont, hogy abból az egyszerű, fényűzést és fölöslegest nem ismerő emberek szerény életmódjával megélhessen: visszavonult és magának élt.

Vagy inkább a világnak. A gondolkodó, embertársaival törődő böles érzésével szemlélődött s a hol a szépség, a tökéletesség, az emberek ellen hibákat látott, ott, ha kellett, szólt és írt, ha módjában volt, cselekedett.

A parkban járva, föltűnt neki, hogy a városháza tornyának Maros-parti oldalán nincsen óra. Meginterpellálta Salacz Gyulát, a polgármestert: micsoda izlés-hiba az? A ki látja, mindjárt arra gondol: no, ugyan szegény városnak városháza ez, a mire fölépítették, már a negyedik oldalán nem telt toronyórára.

Az öreg Salacz nem szerette, ha a dolgaiba avatkoznak:

— Majd ha maga lesz a polgármester, akkor csináltathat oda is órát.

— Azt nem tudom bevárni. Hanem itt van kétszáz forint, tessék megcsináltatni azt a toronyórát. Csak azt kötöm ki: legyen arra a Gizella név felírva. A szegény boldogult nevelő leányom neve, a kivel sokat sétáltam a parkban és arról az oldalról sohase tudtuk, hány az óra.

Ez a története a városháza negyedik toronyórájának.

Azt se bánta, ha kellemetlennek találják. Egyszer betéved a régi Apolló moziba. Szent Isten, hát itt nincs vészkijáró. Fölkeresi a főkapitányt: itt tenni kell valamit, különben olyan katasztrófa lehet, mint a Ring-theater-nél.

Mikor Asztalos Sándor, az utcai harc hősenek emlékezetére márvány-táblát állítottak, bántotta a mellőzés, a mely február 8-ikának másik nagy emberét: Boczkó Dánielt érte. A mellőzést nem panaszolta, — mindjárt meg is csináltatta a táblát, és egy hétig járt az egyik embertől, a másikig, a míg az emléktábla szabatos és helyes szövegét megállapították. Az emléktábla avatásánál beszédet is mondott, tüzzel adva meg a halott kormánybiztos dicsőségének az elégtételt, a másik hős sérelme nélkül:

— Tisztelt közönség, a két hősnak Asztalos Sándornak és Boczkó Dánielnek emléke egymástól elválasztva el se képzelhető...

De még inkább figyelt, hogy hol van szükség és nyomoruság, ahol az 6 adományával leghamarabb jöhetne segítségre. Aradon az első volt, aki a szükségét szenvedő kereskedelmi alkalmazottak, magánhivatalnokok javára alapítványt tett, rövid időközökben két 1000—1000 korona összegűt. Mindakettőnek a kezelésével, az aradi kereskedelmi és iparkamarát bizta meg. Amilyen szerencsétlenségnek, inségnek, vagy nyomorgásnak híret hallotta: kecskeméti földrengés, Messina, krassó-szörény megyei árvizkárosultak, szerencsétlen család titkos nyomora: hívó szó nélkül, a gyűjtőakciók megindítása előtt sietett az adományával.

Többnyire maga hozta a szerkesztőségbe a pénzt. Egy alkalommal furcsát vettünk észre rajta:

— Uj divatot kezd, Hirschl bácsi. Az egyik kezén bőrkesztyű van, a másikon kötött keztyű.

Megnézi.

a munka a miénk, folytatása a megkezdett utnak, amelynek végében elérjük célunkat, a jövőben — reméljük a közel jövőben — a diadal áll mellettünk és Aradon nem fog hiányozni az igazságszolgáltatás felsőbb fóruma, amelyet nem dekorumáért, de tetteiért akarunk, amellyel nem hivatkozni, de dolgozni szeretnénk.

Kormányfeladatok.

— Tisza István gróf Kolozsváron. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Kolozsvár, június 8.

Vasárnap avatták föl Kolozsváron a nemzeti munkapárt új körhelyiségét. Az ünnepen Sándor János belügyminiszter társaságában és nagy kísérettel megjelent Tisza István gróf miniszterelnök, aki reggel fél nyolc óra után néhány perccel a rendes gyorsvonattal érkezett az ünnepre. A pályaudvaron nagy közönség fogadta a berobogó vonatot. A miniszterelnököt kiszállásakor Szenkeresztly Zsigmond báró titkos tanácsos, a kolozsvári nemzeti munkapárt elnöke üdvözölte. A pályaudvarról a miniszterelnök és kísérete a fellobogózott városba hajtatott.

Dél előtt tíz órakor volt a kolozsvári nemzeti munkapárt új helyiségének felavatása. Szenkeresztly báró nyitotta meg a munkapárt nagygyűlését. Ezután Tisza István gróf miniszterelnök lépett a szónoki emelvényre.

Részletesen szólt az obstrukcióról, amely a véderőtörvényeknél teljes erővel kitört. Nem volt más választás, az áldatlan helyzetben cselekedni kellett.

— En nem kerestem — folytatta — azt a kitüntető megbízást, hogy ennek a cselekvésnek a feladata az én kezembe adassék. De nem térhettem ki az esetleg végzetes következményekkel járó köteleesség teljesítése elől. Vállalkoztam rá, megtettem. (Eljenzés)

Egy hang: *Éljen a megmentő!*

Az obstrukció letörése után nyomban egy még nagyobb sikert aratott a munkapárt. Újabb még nagyobb sikert: a nemzeti alapon álló

— Igaz. Lássák, más talán egy új párkezyt venne magának. En az arát inkább a dobokai árvízeseknek adom. Nem jobb?

Az aradi tanítók segítő-alapjának is nagyobb összeget adott és nem feledkezett meg az öreg honvédekről se. A mikor hosszú ideig nem volt semminő szerencsétlenség, a maga születésnapjait, vagy házasságának évfordulóit használta fel arra, hogy valahová adhasson.

A házasságlete ép olyan szép, kedves és harmónikus volt, mint a pályája. Négy esztendő előtt ünnepelték a vas-lakodalmat: a menyegző hatvanötödik évfordulóját. Egy év múlva a hetvenesztendő jubileumát ünnepelhette volna Steinitzer Reginával, a ki most, nyolcvannyolc éves korára, az özvegye lett.

Soha semmiféle pompának, sallagnak, frázisnak nem volt a hiva. 1910. január 15-én egy lap papírja leírja: *Utolsó akaratom.* Ebben kemény határozottsággal intézkedik: ha meghal, gyászjelentést ne adjanak ki. Testét ebbe meg ebbe a ruhájába öltöztessék, feketére festett fakoporsóba tegyék. Kétlovas kocsi vigye ki a holttestét. A halottas ház kapuján fekete drapéria ne legyen. A temetés árát életében kialakította Varga temetkezési intézetében: többre nem szabad kerülni. Aláhuzva azután ez a sor: *Koszorúk föltétlenül mellőzendők.* És megírja azt is, hogy miképp emlékezzenek meg róla az újságok.

E szerint az ő fogalmazása nyomán adjuk ki e helyütt az elköltözéséről szóló hiradást: Tegnap, június 7-én déli 12 órakor, meghalt a városnak egyszerű, öreg polgára, Hirschl Zsigmond ur, életének 93. boldog házasságának 69. évében. Temetése június hó 9-én délután fél három órakor lesz a Csernovits Péter-utca 24. sz. házból. Koszorúk mellőzése kéretik. Így a mi előtte íródott, nem az ő végakarata ellen történt, hanem egy szokatlan és szép életpályának megírása.

óvatos, mérsékelt, szabadelvű reform alapján készült választójogi törvény megvalósításával. Hogy ez milyen fontos, azt Kolozsvárnak nem kell külön elmondani. Vaksággal verte meg az isten azt, aki még itt is az általános szavazati jogot követeli.

A választói reformról tett kijelentései után Lukács Lászlóról beszélt Tisza és megállapította, hogy Lukács elvülhetetlen érdeme, hogy a választójogi radikálizmus veszedelmeitől megmentette az országot.

— Egyet konstatálnom kell — mondotta Tisza — szemben az ismét és ismét felmerülő váddal és gyanúsítással és rágalommal. Azoknak a férfiaknak, azoknak a pártoknak, akik Lukács Lászlóval készek voltak olyan politikai megegyezést létesíteni, amely politikai megegyezés az ország kormányát talán beláthatlan időkre biztosította volna Lukács László részére, azoknak a férfiaknak nincs joguk vádat emelni olyan dolgok ellen, kifogásolni a tisztesség szempontjából olyan dolgokat, amelyek nagyon jól tudtak akkor, amikor Lukács Lászlóval erről a megegyezésről tárgyaltak. En egyáltalában nem szeretek sokat beszélni a tisztességről. A legnagyobb erkölcselenségnek tartom, ha valaki a tisztesség és becsület fogalmait pártpolitikai taktikai szempontokból nézi.

Általános politikai fejtegetések, történelmi magyarázatok után ide konkludált Tisza:

— A nemzeti élet konszolidációjának első alapköve az, hogy az ország teljes harmóniában éljen a dinasztival és a magyar nemzeti politikának rendelkezésére álljon a dinasztában rejlő erő. Ezen az alapkövön kell tovább építeni. Főleg gazdasági téren sok a tennivaló. Az állami életbe takarékosabb szellemet kell belevinni: Ennek ép az ellenkezőjét csinálta a koalíció szertelen költségeivel. A kormányra kettős baj szakadt. A zavaros külügyi helyzet és a többi európai állam fegyverkezése óriási összegekkel fokozta a katonai kiadásokat. Nekünk tíz esztendő mulasztásait kellett helyrehozni. Ilyen körülmények között a kormány első kötelessége a takarékoság. De másfelől annyi feladat vár megoldásra, hogy gondoskodni kell új pénzforrásokról.

Megoldatlan problémája a közéletnek a munkáskérdés is. Ezt a problémát nem szabad osztályérdek szerint kezelni. Helyre kell állítani a munkaadó és a munkás közti szolidaritást, mert az ő érdekeik közösek. A kormány foglalkozik a munkásbiztosítás ügyének a revíziójával. Meg fogják csinálni az sztrájk-törvényt is. Azzal az intencióval, hogy a dolgozni akaró munkást a terrorizmustól megvédjék. Hozzá tartozik a konszolidáció munkájához az Ausztriával való kiegyezés helyes megkötése is. Ennek a kérdésnek a megoldása erős kormányt kíván, amelyet nem tévesztenek meg közjogi sallangok. Építeni kell a nemzeti kultúrát. A nemzet igazi szabadsága nem a radikális teoriákban, nem is az anarchikus jelenségekben áll, hanem a renddel párosult szabadságszeretetben. Az anarchikus jelenségekkel szemben felvették a küzdelmet a parlamentben és a sajtó terén. *Nincs békjőba vert sajtó*, nincsenek lerombolt intézmények. Mindenki szabadon írhat. Az óriási láрма nem volt indokolt. Nincsenek lerombolt intézmények. A magyar nemzet politikai hirneve, politikai súlya óriási csorbát szenvedett. Ezt helyre kellett hozni.

Állítom azt, hogy az a politika, amelyet követünk, becsületére válik a magyar nemzetnek, az az eljárás, amelyet a jelenlegi magyar kormány követ, javára válik a magyar nemzet tekintélyének. Igenis, meg van az az érzésem, hogy az alatt az egy év alatt is, amióta szerencsém, vagy szerencsétlenségem, hogy vezetem a magyar kormányt, azóta is tettem már valamit arra, hogy emeljem az ország súlyát és tudom azt, érzem azt, hogy ha mehetek tovább azon az uton, amelyet meggyőződésem szab elém, a jövőben is emelni fogom a magyar nemzetet. (Szünni nem akaró ováció.)

Ezután a küldöttségek részéről Hegedüs Loránt mondott beszédet, majd Kálmán Gusztáv mondta el beszámolóját.

Délután egy órakor a miniszterelnök fogadta az erdélyi vármegyék küldöttségeit.

Tisza István gróf a megyei közigazgatás államosításával kapcsolatban kijelenti, hogy a tisztikar nemes hivatása nem szűnik meg az „ugynevezett államosítással”. Majd meleg szavakkal emlékezik meg Erdély történelmi hivatásáról. A nemzetiségi kérdés tekintetében az az álláspontja, hogy a magyar nemzet po-

litikai egységét és a magyar állam nemzeti egységét minden engedelmény mellett meg kell tartani. A szláv veszedelemmel szemben a németek és románok érdeke, hogy bennünket támogassanak. Ha a tárgyalások nem is vezettek eredményre, nem csügged.

Az aradi ügyvédi kamara a királyi tábláért.

(Küldöttség a főispán vezetésével a miniszterelnöknél.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

Két évvel ezelőtt az Aradi Közlöny indította meg azt a mozgalmat, amely a jogkereső közönség és az aradi jogászok méltányos kívánságának megfelelően királyi tábla felállítását célozta. A mozgalom mostanában újból aktuálissá lett és két héttel ezelőtt az ügyvédi kamara választmányi ülésén komolyan szóba került a tábla felállításának eszméje, miután a nemsokára életbelépő új polgári perrendtartás a tábla előtt is behozza a szóbeliséget és így kétszeresen érzik majd az aradi ügyvédek a tábla hiányát és a nagyváradi táblával való összeköttetés hátrányait. A választmányi ülésen rámutattak arra, hogy Nagyvárral Aradnak oly rossz vasuti összeköttetése van, hogy az alatt, amíg oda lehet utazni, Budapestet is meg lehet járni. Az aradi ügyvédek, ha a nagyváradi táblánál dolga van, vagy előző nap kell átutaznia, vagy pedig a kora hajnali órákban felkelnie. De könnyen megeshetik, hogy ha a vonat késik, elmulasztja a tárgyalást. Mindezek jogosan indokoltá teszik a tábla felállítását Aradon.

A választmányi ülés a vezetőséget bizta meg a további teendőkkel és a kamara vezetősége nyomban érintkezésbe lépett Urbán Iván báró főispánnal és Varjassy Lajos polgármesterrel. Mindketten örömmel ígérték meg támogatásukat és a főispán azt ajánlotta, hogy helyesebb, ha egyenesen a miniszterelnökhöz fordulnak. Ezt a kamara vezetősége helyesléssel fogadta és felkérésükre a főispán eljárta a miniszterelnöknél, aki június hatodikán fogadta is a kamara vezetőséget. Urbán Iván báró főispán vezetésével Parecz Béla dr. elnök, Tolnay János dr. alelnök és Schütz Henrik dr. titkár jelentek meg Tisza István grófnál, aki hosszasan tárgyalt a küldöttség tagjaival. A kamara vezetősége előadta a miniszterelnöknek mik azok az indokok, amelyek jogossá és méltányossá teszik az aradi tábla felállítását. Felemlítették azt is, hogy a többi hasonló kulturájú és népességű városokban van királyi tábla és rámutattak a miniszterelnök előtt arra, hogy az aradi táblához lehetne csatolni a dévai törvényszéket, amely most a kolozsvári táblához tartozik. Ezt a dévaiak örömmel vennék, mert Dévának Kolozsvárral hasonlóképpen rossz vasuti közlekedése van.

A miniszterelnök a küldöttség tagjainak előadását helyeselte és kijelentette, hogy az aradi tábla felállításának egyedüli akadálya a jelenlegi gazdasági helyzet és az állam rossz pénzügyi viszonyai. Határozott ígéretet — kijelentette — nem tehet, de ígérheti, hogy ha a gazdasági viszonyok megváltoznak, a kérdést komoly tárgyalás alá veszik.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Nyilatkoznak a Hámory—Mladin pör szereplői

(Miért maradt el az ítélet? — Vélemények a verdiktről.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

Hámory László dr. merénylőjének pöre vasárnap — egyelőre — verdikttel, de ítélet nélkül bezárult. A nagy pör nagy eseményről olvasóinak már hétfőn kora délelőtt szétküldött rendkívüli kiadásában hirt adott az Aradi Közlöny. Hétfői számunkban teljességgel közöltük a vasárnapi tárgyalás minden izgató részletét és erre visszatérni nincs okunk. Az izgalom és érdeklődés azonban öt napos tárgyalás után sem ért véget. Az aradi jogászvilágban másról sem esik szó, mint az esküdtek verdiktjéről és a bíróság végzéséről, amelynek nevezetessége az is, hogy az új esküdbírósági törvény adta joggal most élt először magyar bíróság.

Érdekesnek tartottuk megkérdezni a bírói végzés, az esküdti verdikt meghozatala körül és a tárgyalásban szerepet játszott tényezők véleményét, az aradi jogászvilág néhány előkelőségének nézetét a szokatlan és új fordulatról. A nyilatkozatok itt következnek.

Bittó József táblabíró, a főtárgyalás elnöke a következőket mondotta tudósítónknak:

— Miben látta a bíróság az esküdtek tévedését?

— A közönség körében téves nézetek fognak erre vonatkozólag. A tévedés tudniillik nem úgy értendő, mintha a verdikt ellentmondó lett volna, vagy formahibában szenvedett volna. A tévedés ott volt, hogy az esküdtek elfogultak voltak, nem vették figyelembe a fő tárgyalás folyamán felmerült adatokat s a bizonyítási eljárás adatait. Hiszen látszott, hogy az egész közönség, a város, sőt a megye is elfogult volt Hámoryval szemben. Az esküdtek alig hallgatták meg a felolvasott iratokat, hanem ehelyett szunyókáltak. Nem hallgatták az én kitanításomat sem, pedig én megmagyaráztam nekik, hogy a törvény mit mond felindulásnak, erős felindulásnak s öntudatlan állapotnak. Nem is arról tanácskoztak, hogy a bizonyítási eljárás során ez nyert igazolást, meg az nyert beigazolást, hanem, hogy felmentsük-e Mladint, vagy ne mentsük fel.

— Olyan vélemények merültek fel, amely szerint a bíróságnak előbb az ötödik, az öntudatlanságra vonatkozó s ha erre nem-mel felelnek az esküdtek, akkor a negyedik, az erős felindulásra vonatkozó kérdést kellett volna feltenni?

— Ez is tévedés. Nem veszik figyelembe, hogy most az új törvénnyel állunk szemben. A régi törvény alapján, amikor a kérdésben mindjárt benne volt az erős felindulásra, vagy öntudatlanságra vonatkozó rész, így kellett volna eljárni. De most az új törvénnyel állunk szemben. Előbb a felindulást kellett egy kérdéssel megállapítani s csak ha ez már meg van állapítva, akkor a fokát, hogy vajjon öntudatlanságot okozhatott-e ez?

— Felmerült olyan vélemény, amely szerint a bíróság a verdikt alapján s annak folyamánaképp meghozhatta volna felmentő ítéletét, mert a Kurianak még ez esetben is módja lett volna — ha beszámíthatóságot kizáró okot nem látott volna fennforogni — a felmentő ítélet megváltoztatásával büntetést kizárni s ebben az esetben legalább nem kellett volna a tárgyalást újra lefolytatni?

— Ez igaz, az esküdtzéki novella értelmében ez lehető lett volna. Csak hogy első sorban mi voltunk hivatva az ügyet elbírálni s mi közvetlenül láthattuk, hogy elfogultak-e az esküdtek. Ha mi ítéletet hoztunk volna, a Kuria ebből azt következtethette volna, hogy mi is elfogultak vagyunk, vagy pedig, hogy az esküdtek nem voltak elfogultak, mert hiszen ha azok lettek volna, a bíróság nem hozta volna az ítéletet.

— Igaz-e, hogy az igazságügyminiszter a tárgyalás megkezdése előtt utasította a bíróságot és nagyságos uramat, hogy ha az esküdtek felmentő verdiktet hoznának, a bíróság ne hozzon ítéletet?

— De hogy igaz, hát hogy lehet olyan vadakat elképzelni? A miniszter mi velünk nem rendelkezik, ő legfeljebb az ügyésznek adhat utasítást, hogy így emeljen vádat, vagy a vádat így módosítsa. Nekünk nem adhat semmiféle utasítást, hisz épen ez a bírói függetlenség!

— Igaz-e az, hogy Gajzavó Béla táblaelnök, aki a határozathozatalkor még Aradon tartózkodott, a történetekről elítélőleg nyilatkozott?

— Ez sem igaz. A táblaelnök nem is nyilatkozott az ügyről, hisz ő mindig polgári bíró volt, aki bűnügyekbe nem avatkozott és nem avatkozik.

— Mi lesz a további sora a pörnek?

— Most felmennek az iratok a Kuriához, amely vagy elfogadja a mi javaslatunkat s más bíróságot delegál, vagy pedig azt mondja, hogy nincs szükség más bíróság delegálására s akkor Aradon más esküdtzék és más bírák letárgyalják újból az ügyet.

— Nagyságos uram véleménye szerint melyik esküdtbíróság elé fog az ügy kerülni?

— Legvalószínűbb, hogy a nagyváradi elé. De nincs kizárva, hogy más esküdtbíróság, például a szegedi fog dönteni.

— És ha ott is felmentő ítéletet hoznak az esküdtek?

— Akkor a törvényszék valószínűleg meg fogja hozni ítéletét, mert látni való, hogy az esküdtektől más verdikt nem várható. Ebben az esetben lehetséges az is, hogy aztán a Kuria mondja ki, hogy az erős felindulás nincs beigazolva, beszámíthatóságot kizáró ok nem forog fenn s az ítélet megváltoztatásával a Kuria szab ki büntetést a vádlottra.

Az esküdtek kívánságaik előadásával a tárgyalás folyamán Hartmann Béla aradi magántisztviselőt bírták meg. Az esküdtek az új törvény szerint nem választanak főnököt, azonban Hartmann körülbelül ezt a szerepet töltötte be esküdtársai megbízásából. Az esküdtek véleménye tárgyában hozzá fordultunk.

Hartmann Béla ezeket mondta:

— A verdikt óta nem érintkeztem volt esküdtársaimmal. Nem is akarok tovább foglalkozni az ügygel. Ami törvényes kötelességem volt: megtettem. Hogy verdiktünket elfogultnak találták a bírák? Én csak annyit mondhatok, hogy az élénk terjesztett kérdésekre legjobb meggyőződésünk és lelkiismeretünk szerint válaszoltunk. Meggyőződésem, hogy nem tehetünk másként.

Hámory László dr. a sértett azzal a megokolással, hogy, sem a mostani bírósági tárgyalásról utólag sem az eljövendőről előre nem óhajtott nyilatkozni, ezeket a rövidre fogott kijelentéseket tette:

— Én mint jogász, megértem a bíróság eljárását; annál inkább, mert a védelem tanuit még vádtanács rendelte beidézni, tőlem pedig az okmány-bizonyítékokat csak később kérték be. Most már hiába voltak ott az okmányok, mert — nézetem szerint feleslegesen beidézett — tanúk kihallgatásához a főtárgyalási tanács köteve volt. — Mégis mint a közélet embere, mélységesen megbotránkozom, hogy ilyen fontos ügyek esküdtzéki tárgyalása ilyen félszeg és hazug látszat fölkelésére vezethet, mert a védői palástban ügyvédi diplomával ékeskedő emberek nem átalják hangulatkeltés céljából a legbecsületesebb, a legönzetlenebb munkát hamis színben föltüntetni. Az esküdtek egyszerű polgári emberek lévén, el se tudták képzelni, hogy szemenszedett valótlanságok odaállítása törvényes védelem alatt lehetséges legyen. Ez volt oka az esküdtek tévedésének.

Parcz Béla dr. az aradi ügyvédi kamara elnöke

a következőket mondta el az Aradi Közlöny munkatársának:

— A tárgyalást nem volt alkalmam figyelemmel kísérni, mert az ügyvédi kamara ügyei lekötötték időmet. Ma azonban a tegnapi történet esküdtzéki eseményről beszél az aradi jogászvilág és a főtárgyalás utolsó napján történetekről szóló tudósítását az Aradi Közlönynek én is figyelemmel olvastam át. Az esküdtekhez intézett kérdések okozták a zavart, mert az ötödik kérdés kizárja a harmadik kérdést, ha öntudatlan volt a vádlott, akkor nem követhette el tettét szándékosan. Azonban az tény, hogy a kérdések fölvetése olyan volt, hogy az esküdtek — felmentő szándékkal — másként nem is felelhetek. A kérdéseket helyesen — nézetem szerint úgy tehetők volna föl, hogy ha az esküdtek a szándékos emberölés kérdésére nemmel feleltek volna, ezután a negyedik kérdés helyére tett ötödik kérdésre — az öntudatlanság kérdésére — felelhessenek, míg a negyedik kérdésnek a sorrendben utolsónak kellett volna következnie és arra az öntudatlanság kimondása esetében nem is feleltek volna az esküdtek.

Az aradi jogászvilág egyik nemcsak Aradon, de az egész országban elismert tagja

a következő nyilatkozatot tette:

— Az esküdtzéki novella 9. szakasza értelmében fel kell tenni az esküdteknek az öntudatlanságra vonatkozó kérdést, ha a tárgyalás folyamán adatok merülnek fel arra, hogy a vádlott a cselekményt a legerősebb felindulás okozta öntudatlan állapotban követte el, mert nem kell külön indokolni, hogy a lelki felindulásnak lehet oly magas foka is, mely az öntudatot és az akarat szabad elhatározási képességét kizárja.

A második kérdésben felsorolt tények valódiságuk esetén a főtárgyaláson kifejlődött momentumok figyelembe vételével alkalmasak lehetnek arra, hogy valakit a legerősebb lelki indulatba hozzanak. Abból, hogy a bíróság a kérdést feltette, következik, hogy maga is elismerte azt, miszerint ezen állapot a vádlottnál a cselekmény elkövetésekor fennforoghatott. Teljesen megfoghatatlan tehát a bíróság azon álláspontja, hogy az esküdtek tévedésből hoztak oly határozatot, melynek alapján a vádlottat fel kellene menteni. Mert ha a bíróság arról volt meggyőződve, hogy az erős felindulásnak nem lehet oly foka, mely az öntudatos cselekvést kizárja, úgy az ötödik kérdés felvetését tévedésből merített ok címén kellett volna az 1914. XIII. t.-c. 11. szakasza alapján megtagadnia, ha pedig arról volt meggyőződve,

hogy az öntudat kizárt voltának megfelelő ténybeli adat a főtárgyalás folyamán nem merült fel, úgy az indítványt ez alapon lett volna kötelessége elutasítani.

Mindenesetre szerencsésebb dolog lett volna ha az ötödik kérdést a bíróság úgy fogalmazta volna, hogy abból kitűnjön az is, vajjon az esküdtek a második kérdésben körülírt tényeket alkalmasoknak tartják-e oly fokú felindulás okozására, mely az öntudatlanságot vonja maga után.

A bíróság rendkívüli felelősséget vállalt magára akkor, amikor az ítélethozatalt mellőzte és így lehetetlenné tette azt, hogy a Kuria az ügyel érdemben foglalkozhassék. Azt ugyanis, hogy az ügyet más esküdtbíró elé delegálja, a Kuria akkor is megtehetette volna, ha az esküdtbíró a verdikt alapján felmentő ítéletet hozott volna.

Marsieu Jusztin dr., a védő így nyilatkozott:

Rettenetesen meglepett a bíróság végzése, úgy, hogy négy-öt perc telt bele, amíg tudatára ébredtem: mit jelent a bíróság határozata. Jogorvoslattal nem élhetek ellene és mivel a végzést nem indokolták: csak találgatni lehet okait. Vannak, akik önmagával ellentmondónak tartják a verdikot, mert a 3. kérdés szerint az esküdtek szándékos emberölés kísérletét mondták ki, míg az ötödik kérdésre adott igenlő válaszuk éppen az öntudatlanságot, a szándék nélkülséget jelentette ki. Véleményem szerint a bíróság önmagát dezavualná, ha ezzel indokolná végzését, mert hiszen az ötödik kérdésre csak a negyedikre, erre ismét csak harmadikra előzőleg adott igen felelet után felelhetek az esküdtek. Beszélnek arról is, hogy az esküdteket elfogultnak találta a bíróság és azt látta volna, hogy a Hámory elleni gyűlölet sugalmazta a felmentő verdikot. Nem hiszem, hogy ez indokul szolgálhatna, mert azoknak, akik figyelemmel kísérték a főtárgyalás menetét, nem állítok valótlanosságot, amikor éppen a törvényszék részéről vehettünk észre egy kis idegességet vádolt vallomással szemben. Az esküdtek tulnyomó része vidéki földmivesekből és olyan vidéki egyénekből állt, akik Hámory létezéséről is alig tudtak a tárgyalásig és a tárgyalás első két napján, amíg a bizonyítékokra nem került sor, észrevehettem, hogy védői működésem nem a legrokonoszebb elöttük. Erőszakosnak, provokálóknak, kekk-nek találtak. Csak a bizonyítékok tömegének felsorakozása után változott meg a hangulat Mladin javára. — Nyugodtan nézek a jövő elébe: akár Aradon, akár az ország más városában tárgyalják az ügyet.

— Mladin Miklós most még jobban reméli, mint ezelőtt, hogy viszontláthatja családját. Bizik az istenben és az emberek igazságszeretében. Én különben lépéseket teszek, hogy Mladint szabadlábra helyezzek. A vádat leszállította az ügyész, a várható büntetés most már nem indokolja a fogvatartást. Ha másként nem: 20–25 vagyonos kürtösi gazda félmilliót érő vagyonát ajánlja föl biztosítékul a szabadonbocsátásért.

Mladinék május elsején kiköltöztek a Hámory tulajdonában levő házból. Reuss Sándor aradi sörkereskedő vásárolt nekik egy kisebb házat Kürtösön, a pénzügyigazgatóság oda engedélyezte is italmérési joguk áthelyezését Mladin családja nagy nyomorban van és azzal is segíteni akarok rajtuk, hogy röpiratban kiadandó védőbeszédem jövedelmét részükre kötöttem le. A füzet ára egy korona lesz.

Arad város az adóemelés ellen.

(Kereskedők tiltakozása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

A harmad osztályú kereseti adójavaslatok még most sem készültek el teljesen. A foglalkozás szerinti csoportosítás folyik és ha ez bevégeződik, valószínűleg még e hét végén, akkor azonnal a nyilvánosság elé kerülnek a végtelenül szomorú adatok.

A polgárság legszélesebb rétegei izgalommal várják az adójavaslatok sorsát. A hivatalos körök azt a felvilágosítást adják, hogy a polgárság mozgalmától függ minden, noha a javaslatokon aligha fognak változtatni, mert azok a törvénynek megfelelően készültek. Azonban nem osztozik ebben a véleményben Arad város vezetősége és nem akceptálják azt a legjobban érdekelt: a kereskedők és azok szervezetei, képviselői.

A tanács a polgárságért.

Az Aradi Közlöny biztató szavára — mint azt megírtuk — a kereskedelmi és iparkamara az akció élére állott és átírt a városhoz, kérve a törvényhatóságot a polgárság védelmére. A tanács a rendkívül súlyos gazdasági helyzet ismeretében maga is belátja, hogy a polgárságot nem hagyhatja magára és a kamara átiratával kapcsolatosan Vannay Gyula tanácsnok a következő javaslatot terjeszti a tanács holnap tartandó ülése elé, amely azt elfogadva a törvényhatóságnak mutatja be.

„Az aradi kereskedelmi és iparkamara kérésére kimondják, hogy habár megvagyunk győződve arról, miszerint a város polgáraiból és nagyobb részt a törvényhatósági-bizottság tagjai sorából alakított: adókiadó és felszólamlási bizottságok teljes tudatában vannak azon körülménynek, hogy a nyomott gazdasági viszonyok és az emelkedett ház és bolt bérek nemcsak hogy nem indokolják a kereseti adó emelését, hanem ellenkezőleg legalább is a megnövekedett bérek erejéig a kereseti adó csökkentését tennék kívánatossá és habár tudatában vagyunk annak, hogy a törvény értelmében a kiadó és felszólamlási bizottságok működésére befolyást nem gyakorolhatunk, a kérelem indokolását egész terjedelmében magunkévá tesszük és az adókiadó és felszólamlási bizottságok elnökeit, valamint az adókiadási javaslatot készítő pénzügyigazgatóságot megkeressük, hogy a folyó évben eszközözendő adókiadásnál alapul elfogadandó tiszta jövedelmet a kereseti viszonyok rendkívül gondos mérlegelése alapján állapítsa meg, és hogy egyes foglalkozási ágak körében az adófizetésre kötelezettek adóját lehetőleg arányossá tegyék.”

Kereskedők akciója.

Az aradi kereskedők köre tegnap Kneffel Lajos elnöklésével tartott rendkívül népes ülésben foglalkozott az adókiadás kérdésével. Az elnökség a következő javaslatot terjesztette elő:

Az Aradi Kereskedők Köre 1914. június 7-én tartott közgyűlése kimondja, hogy jogtalanoknak és a kereskedők egzisztenciájára veszélyesnek tart minden olyan kísérletet, amely a kereskedők adóterheit a mai rendkívüli súlyos körülmények között emelni akarja és az adókiadó bizottságok előadóinak akár felsőbb utasításra, akár a maguk akaratából eredő ily szándéka ellen a leghatározottabban tiltakozik; továbbá kimondja, hogy igazságtalannak tartja a minimális adótételek oly megállapítását, amely a bolt- és házbéreket veszi alapul, miután Aradon a boltbérek ép a legutóbbi adókiadás után jelentékenyen fölemelkedtek, az

üzletmenet pedig azóta fokról-fokra, ugyyszólván a legalacsonyabb mértékig süllyedt. E tiltakozás kifejezésére csatlakozik a kérelemhez, amelyet az adókiadás ügyében Arad szab. kir. város törvényhatóságához intézett:

„Fölkéri az adókiadó bizottság tagjait, hogy polgári kötelességüknek fogva, a kereskedők mai szorongatott helyzetét ismerve, az adóemelésre irányuló kísérletekkel teljes erejükkel és befolyásukkal szembe helyezkedjenek és az adózók védekezésének igyekezzenek érvényt szerezni;

végül felhívja a kereskedőket, hogy az adójuk tárgyalása alkalmával okvetlenül jelenjenek meg és azon tárják az adókiadó bizottság elé azokat a körülményeket, amelyekkel a kereskedőknek immár több mint két év óta küzdeniök kell és amelyek nemhogy az adóemelést, hanem az eddig kivetett adóknak méltányos leszállítását teszik indokolttá.

A javaslathoz elsőnek Adler Andor szólalt föl. Nem hiheti, ugymond, hogy a pénzügyi hatóságok komolyan gondolnának a mai viszonyok között adóemelésre, hiszen ők se süketek, ők se vakok és látják, hogy a két rossz gazdasági év után a kereskedőkre még rosszabb, igazán válságos idők következnek. De ha így van, akkor se kell tartani, mert szerencsére a kiadó nem adóreferensektől, hanem az adókiadó bizottságok tagjaitól függ, akik független polgárok és ismerik polgártársaik helyzetét. Különösen megnyugtató, hogy az aradi adókiadó bizottság élén olyan férfi van, mint Múlek Lajos dr. (Eljenzés) aki a múltban is jelét adta pártatlanságának és igazságszeretetének, de megnyugvást kelthetnek bennünk a bizottság többi tagjai is. Példákat hoz föl, hogy mennyire igazságtalan a boltbérek alapjain való megadóztatás. A maga részéről csatlakozik a tiltakozáshoz és hiszi, hogy annak Arad város törvényhatósági bizottsága is kifejezést fog adni.

Zima Tibor kereskedelmi és iparkamarai titkár az adórendszer igazságtalanságaival foglalkozik, majd azokat az intézkedéseket ismerteti, melyeket a kamara tervbe vett az adóemelés ellen teendő védekezésre. A kamara minden egyes kereskedőt és iparost értesíteni fog arról, hogy mennyi adót vetettek ki rá és hogy adóját mikor fogják tárgyalni. A védekezés sikere főként abban áll, hogy minden egyes kereskedő jelenjék meg adója tárgyalásánál.

Engel Gyula, Mátyás Jenő és Szűcs F. Vilmos felszólalása után a közgyűlés az elnökség javaslatát egyhangulag elfogadta.

VÁROS ÉS MEGYE.

Küldöttség a rossz utak miatt. Többször tiltakozott Aradmegye közigazgatási bizottsága a törvényhatósági utak szükítése ellen. Ma Zselenski Róbert gróf felszólalása ismét hosszabb vitát idézett elő és végül azt határozták, hogy Urban Iván báró főispán vezetésével Dálnoky-Nagy Lajos alispán, Kintzig János, Solymossy Lajos báró és Zselenski Róbert gróf küldöttségben mennek a kereskedelmi miniszterhez, és előadják a megye kívánságait.

Városi szállítások. A városi gazdasági szék ma Lős Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésben elhatározta, hogy a gyermekórház központi fűtésére beérkezett ajánlatokat kiadja a mérnöki hivatalnak azzal, hogy Stengl Andor iparfelügyelő és Zádor Imre gépüzemigazgató véleményét kérje ki. A négy vasszekrény szállításával az Arnheim-cég, a Farkas-utca kövezésével a Pepoli és Eberlein-cég megbízatását javasolják.

Csendes közigazgatás. Arad város közigazgatási bizottsága ma délután Urban Iván báró főispán elnöklésével tartott ülésben az előadók jelentéseit hallgatta meg. A referátumok semmi olyan eseményről nem számoltak be, amelyek valami különös intézkedést tennének szükségessé.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1914. évi június hó 10-én, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. A tanács bemutatja a női kereskedelmi iskolára vonatkozó szervezeti szabályrendeletét. A tanács előterjesztése az Andrányi-alapítvány kórház ápolónői lakásban a vízvezeték és csatornázási, valamint a villanyvilágítás bevezetése tárgyában. Ursits Darinka tanítónő kérvénye rendkívüli fizetési előleg utalványozása iránt.

Harc a Salvarsan ellen.

— Ehrlich tanár póre támadója ellen. —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Frankfurt, június 8.

Egy évvel ezelőtt Wassmann, a *Freigeist* című lap szerkesztője cikket írt a népgyűlést rendezett Ehrlich tanár ellen, azt állítván, hogy a *Salvarsan* ártalmas szer, amelyet Ehrlich csak azért hoz forgalomba, hogy magának anyagi hasznot szerezzen. Ehrlich rágalmozás miatt jelentette fel Wassmann a szenzációs ügyben ma volt a főtárgyalás a Majna melletti Frankfurtban.

A tárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy összes állításait fentartja, sőt még alá is húzza. Sajnálatát fejezi ki, hogy az elnök nem idézte meg a tárgyalásra az általa hivatkozott külföldi szakértőket, például Singer dr. udvari tanácsos bécsi professzort, aki pedig tudás tekintetében legalább is egy sorban áll Ehrlich ő excellenciájával.

Az elnök erre vonatkozólag kijelenti, hogy nem akarta az államkincstárt feleslegesen megterhelni, mert Németországban is van elég szakértő.

A vádlott ezután heves támadást intéz az elnök ellen:

— Ön volt az — mondja neki — aki a méregkeverő *Hopfot* elítélte. *Hopfot* lefejezték, mert feleségének arzént adott.

Tessék a prostituáltak holttestét exhumálni s ki fog tűnni, hogy azokban huszezer annyi arzén van.

Az elnök nem bünteti meg ezért vádlottat, hanem utasítja a jelenlevő *Friedländer* dr. orvost, hogy a tárgyalás folyamán figyelje meg vádlottat s azután tegyen elmeállapotáról jelentést.

— Ezt visszautasítom — mondja a vádlott — minden ember, akinek az őt érkeke meg van, engem egészségesnek tart!

Kihallgatják ezután a tanukat, elsősorban a kórház orvosait, akik kijelentik, hogy tudományos meggyőződésből használják gyógykezeléseknél az Ehrlich-szert s ezt a meggyőződést 11300 esetből merítették. Az igaz, hogy prostituáltaknál alkalmazták a *Salvarsant* akár akarták azok, akár nem, de meggyőződésük, hogy a *Salvarsan* az összes eddigi szerek közt a legjobb.

Ehrlich tanár a következőket vallotta:

— A vérhaj kezelése körül betegségek, bénulások szoktak fellépni. A *Salvarsan* kipróbálása céljából ötszáz orvos közt osztottam ki a szert s valamennyit megkértem, hogy a káros utóhatást is jelentsék. Először Prágából kaptam ilyen jelentést, amely szerint egyik betegnél idegrendszerbeli bénulások mutatkoztak, de miután más hasonló esetet nem jelentettek, ennél fogva ezt az esetet speradikus jelenségnek kell tartanom. A baj nem a szerben van, hanem alkalmazásában.

Ehrlich professzor több kérdésre megtagadta a választ azzal, hogy nem neki, mint tanunak, hanem a szakértőknek kell erről nyilatkoznok. Aztán így folytatta.

— Összesen három esetben szereztem tudomást alkalmazási hibákról. Mind a három esetben be tudtam igazolni, hogy a hiba az alkalmazásban volt. Ha én hibát követtem el, az csak az volt, hogy nem jártam alaposan utána a hibáknak.

Élénk vita indult meg ezután a védő és Ehrlich között afelett, vajon elegendő-e 2000 adat tapasztalata. Ehrlich erre kijelentette, hogy ezt a kétezer esetet kórházban észlelték kizárólag tapasztalt orvosok, úgy, hogy részéről nem volt könnyelműség, hogy a *Salvarsant* forgalomba hozta.

Igen izgalmas volt a prostituáltak kihallgatása, akik egynek kivételével valamennyien azt vallották, hogy

a kórházi orvosok durván bántak velük.

Elmondtak eseteket, amikor az ápolónő hajuknál fogva húzta ki őket az ágyból, hogy a *Salvarsan* műtő asztalra hurcolja őket. A gondnok és az orvosok ezt határozottan tagadják.

Dreuw dr. berlini rendőrorvos, aki ez ügyet kezdeményezte s akinek emiatt folyó évi július elsejével meg is kell válnia rendőrorvosi állásából, hevesen támadja a *Salvarsant* és kijelenti, hogy

az eddigi nyolcvan haláleset mind arzénmérgezés következménye.

A *Salvarsant* ennek következtében már régebb idő óta nem használja, dacára annak, hogy ebből anyagi kára van.

A tárgyalást holnap folytatják.

Aradi gyógyszerértulajdonosok a sztrájkoló segédek mellett.

(Aradon is megkezdődött a munkabeszüntetés. — Békés megoldás előtt.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

Szombat óta sztrájkban állanak a budapesti gyógyszerész segédek s a mozgalom már a vidékre is kiterjedt. Ma este az aradi gyógyszerész segédek kimondták a sztrájkot és holnap reggel Aradon is megkezdődik a munkaszünet, mert az aradi segédek szolidárisak budapesti kollégáikkal. Az aradi gyógyszerértulajdonosok tudomást szereztek a készülő sztrájkról s érintkezésbe léptek az aradi 18—20 segéddel azért: hátha el lehetne háritani a közönségre igen kellemetlen mozgalmat? *Hehs* Vilmos aradi gyógyszerértulajdonos, az aradi gyógyszerészek egyesületének alelnöke az elnök távollétében gyűlésre hívta össze a főnököket, akik — egy távollévő kivételével — valamennyien megjelentek. *Hehs* a gyűlésről s a mozgalomról a következőket mondta nekünk:

— Előre becsátom, hogy nem vagyok hiva a sztrájknak, mert annak a közönség, a betegek látják kárát; a sztrájk következtében ugyanis a gyógyszereket sokkal lassabban szolgáltatják ki, mint normális körülmények között. Azonban azt az eljárást se helyeslem, amit a budapesti gyógyszerértulajdonosok követnek. A segédek még ma is olyan helyzetben vannak, mint 25 évvel ezelőtt voltak: 14 órát dolgoznak naponta és apatikában kell ebédelniük is amelyet természetesen folyton megzavar a közönség. Éjszaka a publikum 4—5-ször is fölzavarja őket minden apróságért. Azt hiszem: ha a budapesti tulajdonosok kis jóakaratot mutattak volna, nem került volna az ügy ilyen nehéz helyzetbe. A segédek sokat kértek, de csak azért, hogy engedhessenek belőle, azonban a gyógyszerértulajdonosok folyton álltatták őket. Pedig mondhatom: most olyan rokonszenves egyénekből áll a segédek szövetségének vezetősége, hogy azokkal könnyen meg lehet állapodni. Aradi kartársaim mai gyűlésünkön osztották is eme véleményemet s táviratban kértük meg a budapesti kollégákat, hogy adjanak olyan engedményeket, amelyek lehetővé teszik a sztrájk megszüntetését. Ami az aradi segédek mozgalmát illeti, az addig fog tartani, míg a budapestiek meg nem egyeznek. Nálunk könnyebben fog menni a béke megkötése, mert az aradi gyógyszerértulajdonosok nem olyan ellensége-

sen érznek a segédekkel szemben, mint másutt. Itt be fogjuk hozni a 8 órai zárást és a reggel fél 8 órai nyitást, mert hiszen a közönség ezt épen úgy megszokja, mint más szakmában. A patikákban úgy is kell inspekciónkat tartani s a betegek akadálytalanul megfogják kapni gyógyszereiket. Ha pedig még se tudnók Aradon elkerülni a sztrájkot, akkor minden tulajdonos odaáll majd és dolgozik, mint segéd korában.

Az aradi gyógyszerészsegédek a következő memorandumot adták át ma éjjel a főnököknek:

Az Aradi Gyógyszerésztestület tekintetes Elnökségének Aradon. Az aradi gyógyszerészsegédek nyomasztó anyagi és erkölcsi helyzetük feletti elkeseredésükben értekezletre jöttek össze, mely értekezleten elhatározták az általános sztrájkot.

Kivánságunkat a következő pontokban foglaljuk össze: 1. Hasson oda az aradi Gyógyszerész Testület, a budapesti Gyógyszerész Testületnél és a nagyméltóságú Belügyminiszter urnál, hogy a budapesti sztrájkoló gyógyszerészek kivánságait, melyek részben, a mi kivánságaink is — teljesítsék még pedig:

a) Lépjen az aradi Gyógyszerész Testület haladéktalanul érintkezésbe az Országos Gyógyszerész Egyesület elnökségével a korpótlékos fizetésrendezés országos megteremtése érdekében. A közösen készitendő korpótlék-tervezet 3 hónap alatt elkészitendő és legkésőbb 1915. január 1-én életbeléptetendő. Addig, míg a korpótlékpenztár működését megkezdji, a jelenleg alkalmazásban levő aradi segédek, az Ausztriában jelenleg érvényben levő korpótlékpenztár sémája szerint fizetendő. b) Szolgálati viszonyok rendezése (szabadságok, szabadság). c) Éjjeli szolgálat rendezése. d) Ebéd és vacsoraidő rendezése, e) Lakásvizonyok rendezése. f) Az országos betegsegélyzés és országos nyugdíj kötelező kimondása. g) Nyitás és záróra rendezése. h) Jogadományozás igazságos rendezése. i) Droguista ügy rendezése. k) Közös bizottság küldendő ki a megállapodások ellenőrzésére.

2. A sztrájkból kifolyólag senki el nem bocsátható. Amennyiben ez mégis megtörténne, az elbocsátottakkal szolidaritást vállalunk.

A gyógyszerészsegédek elhatározták az egészségügy érdekében két gyógytár forgalomban tartását. *Ring* Lajos Asztalos Sándor-utcai és *Hesch* Vilmos Kossuth utcai gyógytárakban a közönséget okleveles gyógyszerészek minden akadály nélkül szolgálják ki.

Budapestről jelentik: A sztrájkhoz a nagyváradai gyógyszerészsegédek is bejelentették csatlakozásukat. A vidék mozgalma nem marad hatás nélkül, mert a gyógyszerészek egy része már is változtatott állásfoglalásán s némi közeledés történt. Nagyön valószínű, hogy a holnapi nap meghozza a békét. A gyógyszerészekre különösen az volt hatással, hogy a vidéki gyógyszerértulajdonosok nem vállaltak szolidaritást velők, habár a vidéki gyógyszerészsegédek szolidárisak budapesti társaikkal.

A közelgő nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy lakcímeiket — a legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal a lap pontos szétküldése szempontjából idejekorán közöljék. Külföldre való költözés esetén a portókülbözet szives megtérítését kérjük.

Provizió a bankigazgatónak?

(Az elévült rágalom.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 8.

Érdekes rágalmazási pört tárgyalt ma a büntető járásbíró. A pörben arról volt szó, szabad-e egy nagy bank vezérigazgatójának a bank nevében megkötött üzletekért a feleltől proviziót elfogadni? Még a múlt esztendőben történt, hogy Kugler Albert, a Hungaria bank vezérigazgatója megvált kitűnően dotált vezérigazgatói állásától. Kugler végkielégítési pört indított a bank ellen, amely válasziratában tagadta a követelés érvényes voltát s a többi közt azt állította Kuglerről, hogy vezérigazgató korában proviziót fogadott el egy ügyféltől s hogy amikor még a Szegedalföldi takarékpénztár igazgatója volt, ott is a megkötött üzletek után, husz koronától felfelé, proviziókat kötött ki magának.

Kugler ez állítások miatt ügyvédje, Dési Géza dr. útján két rendbeli rágalmazás miatt feljelentette Pittroff Kornél nyugalmazott erdőtanácsost, mint aki róla a tanuknak a sértő információkat adta. A pört ma tárgyalta Sztancsich büntető járásbíró, aki előtt Pittroffot Vázsonyi Vilmos dr. védte. Vázsonyi előadta, hogy védenca a következőkkel kívánja állításának valódiságát bizonyítani:

A Hungaria Bank másfél millió koronáért megvásárolta a Radvánszky féle birtokot. A vásárnál Pittroff volt a bank szakértője. Kugler tizezer korona jutalékot fizettetett ki Pittroffnak, de ebből az összegből háromezeröttszáz koronát magának tartott meg, mint proviziót. Bizonyítani kívánja továbbá, hogy a Szeged-Alföldi Takarékpénztári igazgató korában Kugler proviziót kapott a Kudelko-féle egymillióhatvan ezer koronás lágymányosi telkek és több más üzlet után.

Dési Géza dr., Kugler ügyvédje a maga részéről nem ellenzi ugyan a bizonyítást, de kéri előbb megállapítani, hogy a pör nem évült-e el? Kiballgatták Pollák Illés dr. udvari tanácsost, Kugler ügyvédét, aki elmondotta, hogy Kugler tavaly november végén szerzett tudomást a sértő állításokról. Miután az iratokból konstatáltatott, hogy Kugler 1914. év március 18-án adta be feljelentését, a bíró úgy találta, hogy Kugler panasza elévült s így az ügyben a további eljárást megszüntette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Kereskedők Köre közgyűlése. Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését, a melyet különösen érdekessé és mozgalmassá tett, hogy az egyesület a rendes tárgyak mellett a küszöbön álló adókövetés ügyével is foglalkozott és az adóemelés kísérlete ellen erőteljes tiltakozását fejezte ki. A közgyűlés ezen részéről a punk más helyén közlünk tudósítást. A közgyűlést Kneffel Lajos alelnök nyitotta meg, az elmúlt évre szóló visszapillantás keretében megemlékezvén a tavaly elhunyt tagokról és Andrányi Károly báró, a kör tiszteletbeli tagjának elhunytáról. Az évi jelentéseket Faragó Rezső titkár ismertette, amelynek tudomásul vétele után György Menyhért indítványára a közgyűlés a tisztikarnak és a választmánynak köszönetet szavazott és a felmentvényeket megadta. A kör új alapszabályain a kereskedelmi miniszter által kívánt, többnyire formai módosításokat fogantatosították. A tisztújítás következett. Ennek során Kneffel Lajos alelnök bejelentette, hogy Tedeschi Viktor, a körnek két évtizeden át volt elnöke a tisztségről lemondott és azt ismételt kérésre se volt hajlandó megtartani. Tedeschi Viktor neve elválaszthatatlanul össze van forrva a kör multjával, a kör tekintélyének megteremtésével; ugyanezért indítvá-

nyozza, hogy Tedeschi Viktort a közgyűlés tiszteletbeli elnökké válassza. Az indítványt a közgyűlés lelkesedéssel fogadta el. Az új tisztikar megválasztására tartott szavazást, mint körelnök Kohn S. N. végezte. A szavazás eredményeül az új tisztikar a következőképp alakult meg:

Elnök Kneffel Lajos, társelnök Hegyi Albert, alelnökök Keppich Zsigmond, Meer Armin, alapító-gondnok Lévai Adolf. Belügyi-osztály: igazgató Doka Miklós, titkár Kresz Emil, jegyző Décsi Géza. Helyeszköző-osztály: titkár Sándor Artur, jegyző Polgár László. Vigalmi-bizottság: elnök Kell Rezső, titkár Lakatos Aladár, jegyző Stern Béla, pénztárnok Berger Albert, ellenőr Angele Mátyás, könyvtárosok Andrejkó János, Weisz Izsó, Eberstark Ignác, háznagy Berta Béla, ügyész Nagy Sándor. Választmányi rendes tagok: Bársony Andor, Baumann János, Domán Sándor, Dózsa Dezső, Dürr Kocsárd, Dávid Vilmos, Engel Gyula, Erdős Pál, Glück Dezső, Grünberger Jenő, Grallert Rezső, Guld Emil, György Menyhért, Holländer Alfréd, Halpern Miksa, Hoffmann Sándor, Hegedüs Gyula, Illics Zsivkó, Kerpel Izsó, Leichter Lipót, Licker Ferenc, Rajz Jenő, Rosenberg Arnold, Schreyer Viktor, Sohlmann Márton, Schäffer Henrik, Szücs F. Vilmos, Schwarz János, Schwarz Manó, Weisz Miksa. Pótagok: Bohn Károly, Bloch Károly, Guttman Oszkár, Labdás Péter, Steinfeld Géza, Vajda Bertalan, Weisz Jenő, Winternitz Jenő. Számvizsgáló-bizottság: illóti Adler Andor elnök, Glück Károly, Piek Ernő, Sági Henrik, Sugár József, Wallfisch Armin tagok.

Kneffel Lajos szép szavakkal köszönte meg a vele és tisztársaival szemben megnyilatkozott bizalmat és a tagok közreműködését kéri a kör további fejlődéséhez.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Medgyaszay-kabaré a Fehér Keresztben. A Fehér Kereszt télikertjét ma este zsufolásig előkelő és pompás közönség töltötte meg: a néhány estén át Aradon vendégszereplő Medgyaszay-kabaré bemutatkozásának premiér-közönsége. Nagy Endréék, azaz hogy idén Medgyaszay Vilmaék már nem ismeretlenek az aradi közönség előtt és az a néhány este, amelyen a legjobb magyar kabaré új tréfáit, mókáit bemutatja az aradiaknak, mindig nagyszerű volt. Így történt ezuttal is. Tapssal, tetszéssel fogadták a kis társulat primadonnáját, a graciózus Vörös Olyt, aki finom előadásával, pompás Fedák-imitációjával meghódította a közönséget. Tetszett a pajzán és sikkos Mátray Böske is, aki néhány kedves kabarédalt adott elő. A kabaré igazi starjai azonban ezuttal mégis csak a férfiak. Boros Géza nagyszerű humorán, groteszk kuplén igazán a legsavanyubb embernek is muszáj nevetni, a fáradhatatlan Kóváry pedig annyi ötletet, annyi kedvességet tékozol apró jelenetekre, annyi színt visz minden kis tréfába, hogy a közönség nem lehetett eléggé hálás érte. Pap János szép nótái, hangulatos kuruc takarodója sem maradt hatás nélkül és a politikai tréfákban az elegáns Mák Nándor volt felülmulhatatlanul nagyszerű, maszkban is hű Tisza István. A zongoránál Rajna Sándor kísérte a számokat. A mai nagyszabású est után holnap egészen új műsorról, új bohóságokkal, tréfákkal szerepel a Medgyaszay-kabaré.

* Most jelent meg! A „Pesti anekdoták” újabb három kötete rendkívül érdekes tartalommal. Ettől aztán gurulok. Parasztviccek és cigánykerekek. Kitanálta Göre koma. Színházi és irodalmi figurák. Humoros karikatúrák, kabaré tréfák, stb. Írta: Gábor Jenő. 250 Ravasz kérdés és válasz. Egy-egy kötet ára 50 fillér, portóval 60 fillér. A három kötet K. 150 előre beküldése mellett bérmentve kapható Lukács Gyula könyvkereskedésében Budapest, VII., Erzsébet-körút 15., valamint minden könyvesboltban.

* A filharmonikusok közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartották a filharmonikusok évzáró és tisztújító közgyűlésüket. Mandl Vilmos dr. elnöki megnyitójában vázolja az elmúlt év sikereit, melyek arra bátorították a vezetőséget, hogy a jövő szezonban a közönség kifejezett kívánságára az eddigi 4 körlet hangverseny helyett 5-öt lehessen tervbe venni. A vendégművészek közül már is létrejött a megállapodás Förstel Gertrud bécsi énekesnővel, Harrison Beatrix angol gordonkaművésznővel, Vécsey Ferenc berlini magyar hegedűművésszel s Szendy Árpád zongoraművész, zeneakadémiai tanárral most folynak a tárgyalások. Wágner József dr. titkár terjesztette elő jelentését, mely után a közgyűlés a tisztikarnak és választmánynak a felmentvényét megadta. Ezután Kovács Vince kultúratanácsnok mondott meleg szavakban köszönetet a város és közönsége nevében Mandl Vilmos dr. elnöknek s az egész Filharmonikának. A közgyűlés egyhangulag megválasztotta az eddigi tisztikart. A közgyűlés után a Pécskai-uti temetőben, Hószly Jakab új, díszes síremlékét leplezték le.

* Tanári hangverseny. A Szalay-féle zeneintézet tanári karának házi hangversenye tegnap délután volt az intézet nagytermében, nagyszámu hallgatóság előtt. Békefi Pál, Szalay Aranka és Stroke Henrik zenetanárok kiváló zenészek kik nem csak mint pedagógusok, de mint művészek is megállják a helyüket. Bevezetésül Mozart három tételű (F. dur szonátáját) Békefi Pál, (hegedűn) Szalay Aranka, (zongorán) játszotta. Melegség és ritka érzék mutatkozott az előadók játékában. A második résznel technikai tudásukat jutatták érvényre. A műsor 2. számát, Stroke Henrik zongoraművész töltötte be, aki Chopin két szerzeményét valamint Liszt Rigolettó ábrándját játszotta. Szeretettel kultiválja Chopin műveit. Utána Szalay Aranka énekelte Hansky cigányleány és Wolf Éjszaka című dalait, ráadásul pedig Liszt egyik dalát. Hanghordozása kifogástalan, természetes előadása és koloraturája elsőrangú művészre predesztinálja őt. A műsort Békefi Pál és Szalay Aranka játéka fejezte be. Beethoven Szonataját op. 24. adták elő 4 tételben (Allegro, adagio molto, eszpressinó, Scherzo és Rondó) művészi sikerrel. — Az előadásokat melegen és zajos tapssal ünnepelték.

* Le a férfiakkal. (Az Uránia szenzációja ma utójára.) Vidám kacsaj, színteljes nézőter beluról, az egész utcát betöltő varakozó, előkelő közönség kivulról, adta meg a színház tegnapi premiérjének képet. Talán a Kék egér óta nem mutatott annyit és olyan igazán a közönség, mint tegnap, amikor az ötletű és kedvessegtől csak úgy duzzadó vígjátékot mutatta be a színpad. Híad a bécsi és pesti fényes kritikák, az a paratlan siker, mely a képet napokon keresztül műsoron tartotta, megértette a közönséget, hogy itt művészi érték, irodalmi becsu munkát fog látni. És nem is eszadott a közönség, mert ennek a képnek minden jelenete maga az élet, tüköretű erejével, közvetlen naivitasával. Erről a kepről nehéz kritikát írni, mert a kép onmagában hordja a dicséretet és aki egyszer végignézte, sokáig kelemes emlékekkel és mosolylyal fog vissza-gondolni. A színpad igazgatósága mindent elkövetett, hogy a képet tovább is előadhassa, de a nagy kereslet folytán kénytelen volt azt más városnak átengedni és így ma gyönyörködnettünk utójára az igazán mesés vígjátékban.

* Vizsgahangverseny. A Mezey dr. és Zay-féle Akadémiai előkészítő zeneiskolának (Andrássy-tér 8.) a Fehér Kereszt nagytermében június 14-én délután 5 órakor tartandó vizsgahangversenyén a közreadott rendkívül artisztikus és élvezetes műsor keretében a közreműködő növendékeknek alkalmunk lesz bámulatos zenei fejlődésüket és haladásukat bemutatni. Jegyek 2 koronáért a zeneiskolában kaphatók.

* **Letört karriér** — Psilanderrel. (Psilander-hét az Apollóban.) Ma, hétfőn a Psilander-hét első napján a világhíres dán színészt egyik legjobb alakításában láttuk viszont. „Szökés a felhőkön át” című Nordisk-dráma került vetítésre, amelynek érdekes cselekménye s a kép gazdag előállítása a mai reptizen is zeufolásig telt házat hozott, akár annak idején a premieren. Holnap, kedden a „Letört karriér”, ez a nagyszerű Nordisk-sláger kerül sorra. Emlékeztet, hogy ezzel a grandiózus filmmel az Apolló-színház milyen óriási sikert aratott. A közönség nem tudott betelni a darab szépségeivel s bizonyára a repriz iránt is mérhetetlen lesz a publikum érdeklődése. Psilandert mint egy szerencsétlen, letört embert látjuk, aki a szenvedések kálváriáját járja végig. A Psilander-repriz mellett más érdekes képek kerülnek még vetítésre az Apolló keddi műsorán. Szerdán ismét más műsora lesz az Apollónak. 3

* **A nagyhölgyi vérengzés az Apollóban.** Az utóbbi évtized legizgalmasabb eseménye, a nagyhölgyi örült vérengzése az Apolló-színházban látható rendkívül érdekes felvételekben. 3

* **Hol van Coletti? Erre legközelebb válasszunk.** 5

Királyi gyűrű egy aradi ifjunak.

(Eckhardt Sándor kitüntetésé.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

A hivatalos lap vasárnapi száma a következő birt hozza:

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1914. évi május 14. én Bécsben kelt legfelső elhatározásával, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a budapesti tudományegyetemen az 1912—13. tanévre szólólag **Eckhardt Sándor a bölcsészettudományok, Ruber József a jogtudományok s végül Elischer Ernő az orvostudományok doktorává, sub auspiciis Regis, avattassanak fel és egyúttal Illosvay Lajos dr. vallás- és közoktatásügyi minisztériumi államtitkárt felhatalmazta, hogy ezen ünnepélyes felavatás alkalmával nevében eljárjon. A legfelső védőség alatti ünnepélyes felavatás később meghatározandó napon fog végbemenni.**

A legmagasabb kitüntetés ez, amelyet az egyetemet elvégző jeles tanulóknak maga a király ad, midőn gyűrűjével ajándékozza meg, ha az első elemi osztálytól kezdve végig eminensen végzi el tanulmányait.

Most három fiatalembert ér a legmagasabb elismerés és a három között egy: **Eckhardt Sándor aradi származású, fia Eckhardt Edének, az aradi Első Takarékpénztár igazgatójának.**

A kitüntetett bölcsész, **Eckhardt Sándor** Aradon végezte középiskoláit, innen ment fel a budapesti egyetemre, ahol a bölcsészeti fakultáson folytatta jelesen végzett középiskolai tanulmányait. A magyar és francia nyelv és irodalom tanárának készült és kiváló szorgalmával, fényes tudásával rövidesen kitünt. Első maradt az egyetemen is, amelyet eminensen végzett el és a múlt év őszén állami ösztöndíjjal Párisba ment, ahol a Sorbonnet látogatta. Tudása itt is csakhamar ismertté tette és csakhamar megbízták az a, hogy egy párizsi gimnázium V. osztályában a francia nyelvet és irodalmat tanítsa. Most, hogy doktorrá avatása alkalmával a királyi kitüntetés jutal-

mazza munkáját, visszatér a francia fővárosból.

Az ünnepség, amelyen Őfelségét **Illosvay Lajos** kultusz államtitkár képviseli, s amelyen a jutalmazottak megkapják a királyi gyűrűt, később fog lefolyni a budapesti tudományegyetem dísztermében.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Huszezer korona

az elmaradt házasságért.

(Pör egy elhunyt aradi ur örökösai ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 8.

Szokatlan polgári pörben indult meg most az eljárás az aradi törvényszéken. A kereset, melyet egy aradi nő indított meg, olyasmit állít, amely a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A szóban lévő hölgy **huszezer koronát követel egy aradi tekintélyes dúsgazdag családtól.** A keresetben a nő a következőket állítja:

— Hónapokkal ezelőtt megismerkedtem egy magas állású aradi harmincöt esztendőes férfivel, aki megszeretett engem. Abban állapotunk meg, hogy **én elvállom a férjemtől s feleségül fog venni.** Arra a nem várt esetre, ha bármilyen okból a házasság nem jöhet létre, megígérte nekem, hogy **huszezer koronát fizet.** Mielőtt az illető ur beválthatta volna ígéretét, Budapesten egy automobil szerencsétlenség következtében meghalt.

A kereset azután elmondja, hogy a tragikus körülmények között elhunyt tisztviselőnek több százezer koronányi vagyona maradt, s most az említett hölgy az örökséghez jutott családtól követeli a **huszezer koronát.** A pörben a napokban lesz az első tárgyalás.

§ **A bírósági és ügyészi egyesület aradi osztálya a polgári perrendtartás tanulmányozása céljából összejöveteleket tart a törvényszék I. emelet 90. sz. tanácstermében, ahol előbb megállapított program szerint átvesszik a törvényt.** — Eddig nyolc összejövetel volt: a három első Nagy Dezső törvényszéki bíró osztályelnök ismertette az első cím alá tartozó szakaszokat; azután **Bozóky Mátyás** járásbíró ismertette a második címet, amely után a harmadik cím előadását kezdte meg és eddig három összejövetelen ismertette **Révay Kálmán** járásbíró. A további címeket ismertetni fogják **Kovács József** járásbíró, **Popa György** törvényszéki bíró, **Solomon Miklós** dr. járásbírói jegyző, **Horváth János**, **Mészáros Dániel** és **Székely Miklós** dr. törvényszéki bírák. Az összejövetelek hetenkint hétfőn és pénteken délután tartanak meg.

§ **Ernő főherceg leánya — pörvesztes.** Bécsből jelentik: Ma délelőtt döntött a legfelsőbb törvényszék **Simicsné** ügyében, aki amiatt adott be felebbezést, mert az elsőbíróseg nem engedte meg neki, hogy a császári és királyi családi statumokba betekinthessen. A legfelsőbb törvényszék is visszautasította **Simicsné** kérését, aki ilyenformán pörvesztes lett.

§ **Bírósági kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter a borossebesi munkásbiztosítási választott bíróság helyettes elnökévé **Buday Zoltán** körösbökönyi kir. járásbíró három év tartamára kinevezte. **Novák György** magyar-pécskai kir. járásbírói díjokat pedig a nagyhalmágyi kir. járásbíróhoz irnokká nevezte ki.

Kinos meglepetés az aradi főgimnáziumban.

(Érettségítő eltiltott tanulók. — A miniszter expressz rendelete.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad június 8.

A múlt hónap közepe táján folytak le az aradi kir. főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgálatok, amelyek ez alkalommal kinos szenzációval szolgáltak a tanulóknak és szülőknök.

A matematikai írásbeli érettségiben ugyanis **Burián János** igazgató a diákokat ellenőrizni bement az iskola dísztermébe, ahol az írásbeli folyt. Amint belépett a terembe, észrevette, hogy az egyik tanuló valami papirlapot összegyűr. Elvette a diaktól a papírost, amelyen a matematikai tétel sokszorosítási uton előállított kidolgozását találta.

Az írásbelit azonnal felfüggesztették s megindult a vizsgálat, amely több tanulót abba a gyanuba kevert, hogy Budapestről egy elsőrendű matematikus bölcsészettan hallgatót hoztattak le. Amikor a tételt kihirdették, egyikük a teremből kikéredzkedett, közölte a tételt a matematikussal, aki azt kidolgozva hectographon sokszorosította s a sokszorosított példányokat a diákok aztán becsempészték a terembe. Különösen öt tanuló volt kompromittálva, azonban a vizsgálat lefolytatása után a tanári kar, amely a lehető leghumánusabban és legliberálisabban viselkedett, úgy találta, hogy a tanulóknak ellen egy kivételével nem merült fel bizonyíték s ezért **Burián János** igazgató azt az előterjesztést tette a főigazgatóhoz, hogy ennek az egynek kivételével a többi tanulót valamennyit **bocsássa írásbeli vizsgára.**

A főigazgató helyben is hagyta ezt az intézkedést és erről kötelességszerűen jelentést tett a kultuszminiszternek. A szóbeli vizsga máreggel megkezdődött s **Burián János** Novotny. Alajos a budapesti Norbertinum igazgatója, miniszteri biztos jelenlétében kihirdette az egybegyűlt tanulók előtt, **hogy valamennyiüket, akik az írásbelin nem buktak el, szóbelire bocsátja.**

Az érettségi vizsgálat már kezdetét vette, azok a tanulók, akikre csak később került volna a sor, mind el is szédtek, amikor egy pótás kereszte sürgősen az igazgatót s egy expresszlevelet kézbesített neki.

Az expressz-levelelben **Jankovich Béla** kultuszminiszter sürgős leirata volt s az igazgató maga is megdöbbenéssel olvasta a rendeletből, hogy a **miniszter nem hagyta jóvá a lefolytatott vizsgálat eredményét, Vass Bertalan** dr. tankerületi főigazgató rendelkezését, hanem úgy találva, hogy **öt tanuló vétett a középiskolai rendtartás ellen, meg nem engedett eszköz használt, puskát csempészett be az írásbelinél s ezért úgy intézkedett, hogy az**

öt tanuló ebben az iskolai évben nem tehet érettségi vizsgát.

Az igazgató a szolgálával maga elé citáltatta az öt tanulót, akik időközben már hazais tértek és készültek a holnapi vizsgára s közölte velük a szomorú hírt.

A miniszter rendelkezése a főgimnázium tanári kara s a tanulók közt érthető szenzációt keltett.

HIREK.

Elutazásra készül az albán fejedelem.

— Szétverték a felkelőket? —

Távirati tudósítás.

Durazzo, június 8.

Durazzóból jelentik: Aliotti olasz követ kijelentette, hogy bármely olasz állampolgárnak elfogatását vagy házának kikutatását megszállással torolja vissza.

Bécsből jelentik: Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint az ellenőrző bizottság befejezte működését, a fejedelem elhatározta, hogy a döntést fegyveres erőre bizza.

Rómából jelentik: A lapok közlései szerint Durazzót hadihajók és torpedók koszorúja veszi körül, amelyek a város felé fordulnak. Az utcákon olasz és osztrák-magyar katonák járkálnak. A fejedelem sápadt és ideges, a konakban minden előkészületet megtettek az elutazásra.

Durazzóból jelentik: A kormánynak a következő fegyveres erő áll rendelkezésére: Durazzóban 1100, Alessziában 5000, a felkelők területének északi részén 2000, déli részén 1000 ember és Valónában önkéntes csapat.

Valonából jelentik: A fejedelem Besszin albán őrnagyot kinevezte a valonai és albán csapatok főparancsnokának. Besszin Tyrana felé kezd előre nyomulni, hogy szétverje a felkelőket.

Bécsből jelentik: Informált helyen azt az értesítést kapták — bár hivatalos megerősítése még nem érkezett — hogy az albán kormány csapatai a fölkelőkön Tyrana mellett nagy győzelmet arattak. A fölkelőket e hiradás szerint teljesen szétszórták.

Durazzóból jelentik: Azok a hírek, hogy a fölkelők meghasonlottak, erősen tartják magukat. Állítólag a fölkelők Tyránánál egymás ellen harcolnak.

Százhatvanezer korona elsikkasztása.

— Letartóztatták a Lugosi Iparbank könyvelőjét. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Lugos, június 8.

A lugosi pénzpiac még nem heverte ki a Concordia pénzintézet összeroppanása következtében rázudult anyagi vereséget és megint akadt pénzügyi szenzáció: százhatvanezer koronát sikkasztottak el egy apró, iparosok keserves garasából fenntartott bankból és ezzel esetleg válság elé kergették ezt a pénzintézetet is. Klein Gyula már évek óta volt főkönyvelője a Lugosi Iparbanknak. Azonban ő nem volt totum-faktuma a pénzintézetnek, mert a vezérigazgató állásra mindig valamelyik hozzá nem értő iparost választottak. Klein csaknem egyedül intézte az intézet összes ügyeit s mind ezért 3000 korona fizetést kapott, de nagylábon élt.

E napokban a főkönyvelő eltűnt Lugosról, a feleségét is magával vitte. Minthogy néhány nap óta nem jelent meg a bankban, az igazgatóság kutatni kezdte az okot és hozzávetőlegesen megállapították, hogy a bankból mintegy százhatvanezer korona készpénz tűnt el az utóbbi időben. A sikkasztás híre nagy konsternációt idézett elő városzerte. Az intézet alig pár hónappal ezelőtt tartotta meg évi közgyűlését, amikor természetesen a felmentvényt megadták. A lugosi rendőrség körözvényt adott ki az eltűnt főkönyvelő és felesége ellen.

Klein Gyulát délután két detektív Lugos környékén elfogta. A főkönyvelő bevallotta, hogy öt éven át vezette hamisan a könyveket, azonban az elsikkasztott összegekből csupán

ezer koronát használt fel a saját céljaira, a többi bűntársainak jutott, akiket meg fog nevezni. A Lugosi Iparbankban vizsgálatot tartottak és megállapították, hogy százhatvanezer korona hiányzik. Klein Gyulát átadták a rendőrségnek.

Az egyetem új rektora.

— Tauffer Vilmos tanár elbuktatása. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, június 8.

Ma választották meg a jövő tanév Rector Magnificusát a budapesti tudomány-egyetemen a négy fakultásról kiküldött rektor-választók. A rektor-választás rendesen nyugodtan, minden emóció nélkül szokott megtörténni. Mind a négy fakultás jelöl négy-négy tanártagot, ezek az elektorok. Minden évben más-más fakultásból választják a rektort. Az idén a jogi kar részéről: Concha, Csarada, Angyal, Sággy az orvosi kar részéről: Korányi báró, Tellyes-niczky, Bársony és Schaffer, a hittudományi kar részéről: Székely, Mihályffy, Zubericzky és Kmoskó, a bölcsészettudományi kar részéről: Frölich, Hegedüs, Entz és Fejérpataky voltak a rektorválasztók.

Az idén az orvosi fakultás tanárai közül kellett választani rektorjelöltet. Két jelölt volt: egyik Tauffer Vilmos, a híres szülészprofesszor, a másik Lenhossek Mihály, a kiváló anatomus.

Tauffer Vilmos a régebbi professzor a budapesti egyetemen és ezt a választásnál mindenkor respektálni is szokták. Tauffer tanár ellen mégis nagy mozgolódás volt az egyetemen. Bizonyos körök nem szívesen látnák az egyetem élén, mivel népszaporodás, az egyke-rendszer, a malthusi tanok körül olyan orvosi elveket hirdet, ami ezeknek a köröknek tetszését nem szerezte meg. Ennek tudják be azt is, hogy Tauffer professzort már eddig is kétszer kibuktatták a rektori székből: egyszer Réczeyvel, másszor Genersichel szemben.

Pontban tizenkét órakor nyitotta meg a rektorválasztó ülést Kovács Gyula prorektor. Felhívta az orvosi kart, — amely ez évben a soron van, — hogy jelöltet ajánljon. A kar az ausziennitás elve alapján Tauffer Vilmos professzort ajánlotta. Titkos szavazás következett ezután, amelyben kilenc szóval hét ellenében a budapesti egyetem jövő évi rektorává Lenhossek Mihály egyetemi tanárt, az anatómiai intézet igazgatóját választották meg. A választás eredménye, amelyről nyomban küldöttségel értesítették Lenhossek tanárt, nagy feltűnést keltett, mert mindenki biztosra vette Tauffer megválasztását. Lenhossek Mihály a tanári küldöttség előtt kijelentette, hogy a rektorává való választását elfogadja.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszédőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

— Az Aradi Közlöny vidéki előfizetői számára ezzel, a keddi lappeldánnyal együtt küldjük meg lapunk hétfői számát, amelyben részletes tudósítás található a Mladin-pör vasárnapi tárgyalásáról. Az Aradi Közlönynek ezt a szokatlan időben megjelent kiadását, amely legelsőnek adott kimerítő és részletes tudósítást a nagy pör vasárnapi szenzációs befejezéséről, aradi előfizetőink és olvasóink már ma délelőtt megkapták.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Lényegtelen hőváltozás várható, helyenként esővel, vagy zivattal.

— Sürögnyprognózis: Enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

— A trónörökös a királynál. Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös ma délelőtt kilenc órakor Schönbrunnban kihallgatáson jelent meg a királynál. A kihallgatás egy óra hosszáig tartott.

— A svéd király a magyar trónörökös-nél. Párisból jelentik: Stockholmból jelentik, hogy Gusztáv svéd király június 12-én meglátogatja Konopistban Ferenc Ferdinánd trónörökösöt. Ez a látogatás összeesik Vilmos német császár látogatásával és úgy hirlük, hogy a találkozás célja az volna, hogy a svédek az oroszok ellen hangolja.

— Parancsnokváltozás a házi ezrednél. A hivatalos lap ma közli, hogy a király Tobis Frigyes ezredest, a 33. sz. gy.-e. parancsnokát egészségi okokból ettől a parancsnokságtól felmentette és Barnhöfti Barca Simon 98. sz. gy.-e. beli ezredest, — a 33. sz. gy.-e. parancsnokává nevezte ki. — A kinevezés megtörténtét az Aradi Közlöny, illetékes információ alapján, már a múlt héten megírta.

— Medárd napja. A kalendárium ma Medárdnak szentelte a napot és a nép, amely jámbor hittal állapítja meg multját, jelenét és jövőjét a naptárból szomorun sóhajtozott: Negyven napig fog esni. Mert délután zuhogott az eső és ősi tradíció, hogy a Medárd napi zápor negyven napos esőt jelent. Amint-hogy májusban megegyeszer meglevenedik a tél hidege, ha eljönnek a fagyos szentek, épen úgy hiszi a nép, hogy negyven napig köszönt ránk elborulva az ég, ha a szent Medárdot a felhők csatornáit fogadják. A jámbor hit és az egyszerű naivság hajlithatlan meggyőződés-e ez, amelyet nem változtat meg, ha az eső véletlenül nem tartja be a dátumot. Bizonyára másfelé járt ma zápor — hallatszik ilyenkor — de a meggyőződés, amelyet apáink oltottak beléjük, él és tovább száll az utódokra.

— A Corinthian elsüllyesztett egy gőzöst. Londonból jelentik: A nagy tengeri gőzösköt üldöző balvégzet ismét nagy szerencsétlenséget idézett elő, amely erősen emlékeztet az Empress of Ireland katasztrófájára. Szerencsére nem olyan rettenetes ez a katasztrófa, s csak anyagiakban nagy a kár. A Corinthian nevű gőzös, amely tegnap Kanadából ide érkezett, Greenwich mellett az Oriole nevű gőzössel összeütközött. A Corinthian befutott az Oriole középebe, a következő pillanatban az Oriole oldalára dőlt és tíz perc alatt elsüllyedt. Az utasok még az utolsó pillanatban megmenekültek. A legénységet, mely a katasztrófa pillanatában a tengerbe vetette magát, a lebecsátott mentőcsónakokkal sikerült a Corinthian fedélzetére hozni. A Corinthian nem sérült meg.

— Árverezik Mánás Elza hagyatékát. A hivatalos lap vasárnapi számában szürke és unalmas árverési hirdetések között huzódik meg egy hír, szomorú emlékeként egy szomorú ügynek, amely csak a napokban elevenedett meg minden borzalmasságával. Turcsányi Elzáról szól a hivatalos lap, az árverési rovatban s ahol máskor szegény emberek neve bukdácsol, most a dús gazdag Mánás Elza szerepel. Az örökösök ugyanis közhírré teszik a mai hivatalos lapban, hogy Turcsányi Emilia hagyatékát — az ékszereket kivéve — június hó 12-én Budapesten, Sarkantyú-u. 9. számú háiban árverezik.

— Házasság. Reisinger Ferenc dr. aradi ügyvéd tegnap házasságot kötött Mandl Erzsikével.

— A Gerovszky-testvérek szökése a bőrtőnből. Csernovitzból jelentik: A galíciai orosz propaganda fő szervezői, a Gerovszki testvérek, kiket a lengyeli hazaárulási pör óta itt fogva tartottak, tegnap megszöktek a fogházból és fogházőrüket is magukkal vitték. Nepit Miklós nevű fogházőr már régen összeköttetésben állt a Gerovszki-fivérekkel. A szökés alighanem délben, a személyzet felváltása előtt történt, a szökevényekre egy automobil várakozott egy kertajtó mellett, melyet egyik bűntársuk, állítólag egy középiskolai tanuló vitetett oda. A Gerovszki testvérek ezzel az autóval egy óra alatt elérték az orosz határt. A szökést a rendőrséggel csak délután öt órakor közölték és pedig az orosz határon álló osztrák őr jelentette. A Gerovszki testvérek, hogy szökésük nyomait eltüntessék, az automobil, a melyen átjutottak a határon, kerülő uton visszaküldték az erdőbe. Az automobil elakadt az erdőben és az osztrák őr ott megtalálta. Az est folyamán tíz embert letartóztattak, köztük a Gerovszki testvérek anyját, ki a hazaárulás miatt elítélt Dobranszki leánya. A megszökött Nepit Miklós fogházőr részegsége és züllöttsége miatt már régóta rossz hírben állt. Feltűnt, hogy az utóbbi időben nagyon költséges volt. A törvényszéki épület egyik levezető csatornájában megtalálták azt az Ulster-kabátot, melyet az idősebb Gerovszki hordott, amikor a vizsgálóbíróhoz vezették. Ezenfelül sok összetépett papírszeletet is találtak. Ezeknek a papírszeleteknek a vizsgálata még nincs befejezve, de azt hiszik, hogy a szökés előkészületeire vonatkozó iratváltásokat tartalmazták.

— A vármegye rossz termése. Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Urbán Iván báró főispán elnökletével ülést tartott, amelyen a főispán elsősorban Friebisz Miklós elhunytáról emlékezett meg szép szavakkal. Az ülésen a megye mezőgazdaságának és állategészségügyének kedvezőtlen állapotáról hangzottak el jelentések. Meissner Ernő gazdasági felügyelő tudatta hogy a beérkezett jelentések szerint a megyében a buza és rozs ritkán áll, a rozsda terjedőben van, az árpa és zab sem fejlődik kedvezően, a tengerit is sok helyen gyengének találták. Miután pedig a takarmányfélék sem biztatnak bőséggel: kedvezőtlenek az ideai kilátások a gazdáknak. Az állatállományt — mint Soós Jenő főállatorvos jelentette — több járvány fenyegeti. Kevermes községben száj és körömfájás pusztít olyan mértékben, hogy ma az egész községet zár alá helyezték. A borossebesi és ternovai járásban, különösen az előbbi járás néhány községében kolumbácsi legyek mutatkoztak, de az utóbbi napok esőzése óta eltűntek. — Az ülésen megalkotották az új gazdasági albizottságot, amelynek a gazdasági felügyelőn kívül tagjai lettek Purgly László és Vásárhelyi József mint gazdasági és Eisleitner Hugó és Páll Miklós mint orvosi szakértők.

— Kitüntetett őrmester. A király az ezüst-érdemkeresztet adományozta sok évi kötelességtudó szolgálata elismerésül Pfran József 33. sz. gy.-e.-beli őrmesternek.

— Orvosi hír. Czukor Miklós dr. a szivbántalmak és női bajok szakorvosa, a Budapesti Ujságírók Egyesületének orvosa, fürdőorvosi működését ez évben is folytatja Franzensbadban. (Hygiea—Kulmerstrasse.)

— Koszorúmegváltás. Hirschl Zsigmond halála alkalmából Steinitzer Géza és neje az aradi diszpanzérnek a Polgári menháznak, a Gyermekvédő ligának, az Aradi és vidéki tanítók segélyalapjának 25—25 koronát, Kopp János és neje a diszpanzérnek, a tanítók segélyalapjának 15—15 koronát adományoztak koszorúmegváltás címén.

— Inzultus a magyar beszéd miatt. Ujvidékről jelentik: Tegnap Suhtár Albin gyógyszerész és Pászty Sándor fogtechnikus átrátdultak a szomszédos Péterváradra. Visszafelé jövet magyarul beszélgettek, mikor a Jellasi utcából eléjük ugrott egy alak, aki rájuk szólt: — Itt nem szabad magyarul beszélni. A gyógyszerész, aki tud horvátul, azt válaszolta, hogy nekik joguk van magyarul beszélni, mire az illető elszaladt a városházára, hogy rendőroket hívjon. Suhtár és Pászty tovább haladtak és már a két várost összekötő hidon voltak, midőn két horvát határrendőr utánuk szólt, hogy álljanak meg. A határrendőrök a rendőrségre akarták vinni őket, a két ujvidéki uriember azonban kijelentette, hogy csak akkor megy, ha igazolás után nyomban szabadon bocsátják őket. A határrendőrök azt válaszolták, hogy ma nincs hivatal, holnap reggelig a rendőrségen kell maradniok. Ekkorra már nagy tömeg verődött össze és odajött a Mollináry-ezred néhány katonája is, akik kiszabadították őket a rendőrök kezéből. Hír szerint az ujvidéki tanács jelentést tett a belügyminiszternek és a bánnak.

— Bigámia vádja az elnök felesége ellen. Párisból jelentik: Amiről eddig a lapok burkoltan írtak, ma nyilvánosságra került. A francia köztársasági elnök ellenfelei kikutatták Poincaré feleségének múltját. Az elnöknek állítólag már két férje volt és az egyikőtől nem vált el törvényesen, úgy hogy mostani férjével bigámiában él. Az igazi férj eddig Amerikában volt. Poincaré ellenségeinek küldöttje felkutatva a tartózkodási helyét és pénzügyekkel rábírt, hogy jöjjön vissza Franciaországba. Mihelyt Párisba érkezik, beszélni fog, elmutatja bizonyítékait, amiből olyan botrányok keletkezhetnek, hogy az elnök alig maradhat meg helyén. A radikális szociálisok így akarják magukat Poincarén megboszulni, akit az ő kívánságuk ellenére választottak meg elnöknek és aki Cailleauxné afférja alkalmával Cailleauxné ellen foglalt állást.

— Neptun strand-fürdő, modern berendezés, nap- és lég-fürdők. Uszoda uraknak és hölgyeknek. Nyitva szeptember végéig. 3571

— Térzene. Hegedűs nade alezredes ténparancsnok arról értesítette a várost, hogy a katonai zenekar ezentúl a térzenét öt órától fél hét óráig, tehát egy fél órával hosszabb ideig tartja meg.

— Jótékonyág. Domány József 10 koronát adományozott az aradi Polgári jótékony egyesületnek Hirschl Zsigmond ravatalára szánt koszorúmegváltása címen, melyért köszönetet mond Maresch Gyula mint egyleti pénztárnok.

— Hungária kávéház terrasza előtt folyó hó 9-től kezdve minden kedden a 33. gyalogezred zenekara este 8—11 óráig hangversenyt tart. 3656

— Pap Lajos fogorvosi gyakorlatát Andrassy-tér 20. szám alól, Andrassy-tér 7. szám alá (Réthy-ház, Minorita-templommal szemben) helyezte át. 3592

— A magyar háziasszonyok országos gazdasági fiókszövetsége Lócs Rezsóné és Hegedűs Edéné urasszonyokat díszelnököknek megválasztotta. Egyben értesíti tagjait és az érdeklődőket, hogy folyó hó 9-én, kedden délután fél 5 órakor értekezletet tart a városháza kistermében, melyre szives megjelenésüket kéri.

— Harminc százalékkal olcsóbb lett a gyermekkosci a Fischer Nagy Aruház Gyári-raktárában Aradon, Szabadság-tér 12. szám alatt, ahol a legelegánsabb, legfinomabb és a legnagyobb választék található.

— Kiváló szép formájú tenniszcipők urak és hölgyek részére. Angol vászon sétacipők és a világhírű Chasalla Kneip-sandalok már megérkeztek Weinberger Janos kizárólagos cipő-raktárába. 2271

— Ügyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900—1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

— Vidékiek bármily megbizással a Messenger-Boy vállalatához bizalommal fordulhatnak. Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816.

— Postacsomag, ajánlottlevél és utalvány feladási könyvek egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában József főherceg-ut 22. sz., a Kossuth-szoborral szemben.

Osztrák-magyar bank.

Az 1914. évi június 4.^{én} megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:

4°/_o 50 éves, forintról szóló záloglevelekben
1,329.000 K és

4°/_o 50 éves koronáról szóló záloglevelekben
621.000 K.

Az 1914. évi június 4.^{én} kisorsolt záloglevelek 1914. évi október 1.^{én} fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. június 4.^{én} kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4°/_o záloglevelek számjegyzéke a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. június 4.^{én} kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1914. évi október 1.^{én}.

Bécs, 1914 évi június 4.^{én}.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Gruber
alkormányzó.

Wolfrum
főtanácsos.

Schmid
vezértitkár.

SPORT.

+ Az Aradi Torna Egylet győzelme. Értékes győzelmet aratott az ATE. A TFK-nak, amely a SzAK-tól 5 : 0 goalarányú vereséget szenvedett, ezáltal sokkal súlyos goalaránytalannal kellett volna kikapnia. Az egész mérkőzés alatt oly abszolút fölényben volt az ATE., hogy a TFK. nem igen tudott az ATE. kapujáig eljutni és az ATE. kapusa mindössze csak két suttot kapott. Azt el kell ismerni, hogy a TFK nagyon jó védelemmel rendelkezik, fedezetsora is jó, csak a csatárok nagyon rosszul játszanak. Az ATE. minden embere jól játszott, mindössze a center volt tullassu. A védelem nagyon jó volt, különösen Nyiri III. tűnt ki abszolút biztos rugásaival. A fedezet-sorban Haller remekelt. Az ATE. teljes fölénye mellett folyik le a féldíó hátralevő része, de több goal nem esik. Steinhübel (Kinizsi) elég gyengén bíraskodott.

+ Az Aradi Torna Egyesület jubiláris országos tornaünnepélye. Június 21-én, vasárnap délután fél 4 órakor 35 éves fennállása emlékére a kultur-palota nagytermében országos tornaünnepélyt rendez a Nagy Sándor vándor díjért. Az ünnepélyre lejönnek a Budapesti (Budai) torna egyesület és a Nemzeti torna egyesület, csapatai és Magyarország reprezentatív tornász csapata. Ezen ünnepélyen fog bemutatkozni az ATE. hölgycsapat is. Meghívók most kerülnek kiadásra.

+ Az aradi lövőverseny. Az Aradi Polgári Lövészegyesület pünkösd két napján és június 7-én vasárnap tartotta meg az ujonnan átalakított és teljesen modernül felszerelt lövőtelep ünnepélyes megnyitására a délvidék ez évi első lövőversenyét. A verseny minden tekintetben kielégítő eredményeket hozott, sőt a pisztolyversenyben új országos rekordot állított fel Balázs József, az egyesület jeles pisztolylovója, ki 60 lövés, 60 találat 526 körrel első lett Grumáz László dr. előtt, aki 524 kört ért el. A lövészetben részt vett 26 lövész, leadatott fegyverrel 3960 lövés, pisztollyal 490. Versenyeredmények: Körlovés: 5 lövéses sorozatban: 1. Pechtol József, 2. Grumáz László dr., 3. Hendl J., 4. Meer Lipót, 5. Weinberger Ede, 6. Árpád Gyula, 7. Meer Armin, 8. Kosztka E., 9. Balázs József, 10. Bauer Ferenc. Fegyver mester verseny 20 lövéses sorozatban: 1. Grumáz László, 2. Pechtol J., 3. Balázs J., 4. Lösch Adolf, 5. Meer Lipót, 6. Weintz Rudolf. Fegyver mélylövés középtalálóra: 1. Pechtol J., 2. Balázs J., 3. Grumáz dr., 4. Meer A., 5. Kosztka E., 6. Bauer Ferenc. Pisztoly verseny a) találókra: 1. Balázs J., 2. Grumáz dr., 3. Meer L., 4. Pechtol, b) középlövés. 1. Balázs, 2. Grumáz dr., 3. Meer, 4. Pechtol. Pisztoly lövés 60-as sorozatra: 1. Balázs, 2. Grumáz.

+ Aradi birkozók győzelme Szabadkán. Délmagyarország bajnoki birkozóversenyét tegnapelőtt, vasárnap tartották meg Szabadkán igen nagy érdeklődés mellett. A verseny az aradiakra szép eredménnyel végződött, amennyiben Stern Pál, az aradi Toldi atletikai klub tagja 57 mp. alatt győzte le Pongráczot, Európa birkozó bajnokát, ki a szegedi atletikai klub színeiben versenyzett. Stern ezen győzelmével egy csapásra a legjobb magyar birkozók sorába küzdötte fel magát. A verseny igen erős volt, a kerületi egyletek fővárosi igen jó nevű erőket szívtak fel, hogy letörjék az aradiak hegemoniáját. Szeged p. o. Pongrácz Regdon és Tausig ismert fővárosi birkozókat indította. Arad kiválóságát épen az jellemzi, hogy a Toldi gárda ennek dacára is az egész vonalon győzelmeskedett. Stern Pál ugyanis Pongráczot és Regdont, Stern Péter pedig Tausigot győzte le rövid idő alatt. Stern Pált, a nap hőstét azonban a bírói pártoskodás megfosztotta a jól megérdemelt bajnoki szalagtól, mert midőn a pehelysúly döntőjében a zombori Hehnt — ki szintén fővárosi erő — 4 perc alatt hidba oszavarta s ott tussolta, a vezető bíró, a budapesti munkás testedző egyik tagja ráfogta Sternre, hogy megfogta ellenfele gyomrát s ezért diszkvalifikálta a fogást. A rögtön megejtett vizsgálat beigazolta a vád alaptalanságát, de mégis az óvást elvetették. Az aradi Toldi klub tagjai a bírói pártoskodás dacára is legtöbb győzelmet aratták a versenyen Dulhász Sebő a könnyű, Szarka Imre pedig a középsúly csoportban lett bajnok, míg Stern Pált a pehelysúlyban

a 2-ik, Stern Pétert pedig a 3-ik helyre szorította a pártoskodó jury.

+ AAK—Aradi munkások 4 : 3. Az atletikai verseny után játszott a két csapat és igazán szép és élvezetes játékot produkált. A mérkőzés első féldíóben egyenlően támad mindkét csapat. Amikor az AMTE csatársora van frontban, akkor a munkáscsapat nagyon szép játékot produkál. A munkások jobbösszekötője gyönyörű szép goallal szólal fel, majd egy szabadrugás talál utat az AAK. hálóba. A mérkőzés így 4 : 3 arányú AAK. győzelemmel végződött.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Pénzügyi tudósítás.

Budapest, június 8.

Készáru.

Kínálat gyenge, vételkedv nincs. 5 ezer mm. változatlan.

Hatéridő.

	Déli sávlat	3 órai sávlat
Buza 1914. októberre	12 96—12 97	13 09—13 10
Buza 1915. áprilisra	13 15	18 16—18 20—18 21
Rozs 1914. októberre	9 59—9 60	9 66—9 67
Tengeri 1914. júliusra	7 62—7 63	7 67—8 68
Zab 1914. októberre	7 93—7 94	7 91—7 92

Az árak 50 kilónként számítva

Budapesti értéktőzsde (június 8.)

Östrák hitel	—	—	—	602.—
Magyar hitel	—	—	—	777.25
1% koronajáradék	—	—	—	80.—
Östrák-magyar államvasut	—	—	—	725.—
Felhalogbank	—	—	—	402.—
Létszámitóbank	—	—	—	488.75
Haus Bank	—	—	—	476.50
Magyar Bank	—	—	—	492.—
Kereskedelmi Bank	—	—	—	3625.50
Rimamurányi	—	—	—	611.25
Balgótarjáni	—	—	—	675.—
Köszti Vasut	—	—	—	590.—
Fárosi Villamos	—	—	—	815.25

Bécsi értéktőzsde (június 8.)

Östrák hitel	—	—	—	602.75
Magyar hitel	—	—	—	778.50
Östrák-magyar államv.	—	—	—	685.75
Déli vasut	—	—	—	89.—

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonkénti korona értékben.) 1914. jun. 8. Buza 75 kilogrammos 27.60—27.80, 78 kilogrammos 27.90—28.00, 77 kilogrammos 28.10—28.20, 78 kilogrammos 28.30—28.40. Rozs (prima) 21.40—21.50, (közép) 20.90—21.10, Árpa (sertőző) —, (sakarmány) 13.40—13.60, Zab (prima) 14.00—14.20, (közép) 12.40—12.60, Tengeri répi (magyar) —, új 12.40—12.50, (román) régi 13.70—13.80, új 10.30—10.50, Burgonya 100 kgr. (fehér) 6.20—6.30, (róssa) 7.00—7.10.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

KERESZT KÚT, FERDINAND KÚT:
biztos hashajtó, mely a beleket nem ingerli
elhajásodásnál, gyomor-bajoknál
és aranyernél.

RUDOLF-FORRÁS
biztosan ható szer
hólyag, vese-
bajoknál,
köszvény,
csúsz, hügy-
bántalmak-
nál stb.

VILÁGEGYŐGYHELY
MARIENBADI VÉNYKURÁK
Tiszán és természetesen fölülve.

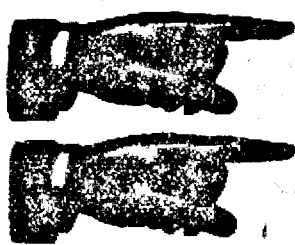
AMBROSIUS-
KÚT
EUROPA LEGGAZDAGABB
VASTARTALMÚ FORRÁSA.
Kiváló vérképző szer
sápkórna és vérsze-
génysegnél.

TERMÉSZETES MARIENBADI KÚTSÓ
KÚT-PASTILLÁK.
Ismeretők áranyvizkereskedésekben,
gyógyár- és drogueriakban.

2687

György

Menyhért és Társa

Női

Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér
8. szám. (A Minorita tem-
plom bejáratával szemben.)

Legujabb tavaszi újdonságaink u. m.:

Angol felöltők

Divat köpenyek

Selyem és brochee köpenyek

Angol kostumeok

Leány kostumeok

Divat aljak

Blouseok és Pongyolák

teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisz-
tek bevásárlási r. t. szer-
ződéses szállítója. :: ::

Nyíltér.

APOLLO SZÍNHÁZ.

ZRINYI-UTCA. (BÁRÓ BOHUS-PALOTA.)

Kedden és szerdán minden előadásra bemutatóra kerül:

A nagy höllyányi templomtorony örültjének

tömeggyilkosságáról és a gyilkos elfogatásáról felvett film.

27

PALMA az elasztikus cipősarok

PALMA

Figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

9261

Mindenféle **nyomtatványok**

izléses, csinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, **JÓZSEF FŐHERCEG-UT 22. SZÁM.**

MENETREND.

Arad—Nagyvárad.

Arad	1.	5.00	6.20	8.20	11.42	4.15	9.39	4.51
Csaba	6.	6.27	7.23	9.23	1.12	5.19	11.01	6.54
	1.	6.49	8.19	11.40	1.38	5.56	1.47	1.47
Nvárad	6.	9.40	12.01	2.15	4.—	8.20	3.54	8.54

Nagyvárad—Arad

Nagyvárad	1.	6.00	8.01	10.10	1.15	4.40	7.52	1.14
Csaba	6.	8.12	11.08	12.37	4.34	7.22	11.04	8.26
	1.	11.27	11.27	2.05	5.57	7.29	9.06	4.22
Arad	6.	12.32	12.32	3.11	6.59	9.03	10.09	5.57

A vastag számok a gyors-, a dült számok a motor-, a rendes számok a személyvonatokat jelzik.

Fischer Mór

Arad, Andrassy-tér 25. sz. Neuman-palota. V. és m. telefon 568.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, hol óriási választékban kaphatók a legújabb kivitelű kül- és belföldi üveg, porcellán készletek, petr. villanycsillárok, mosdók, prima alumínium konyhaberendezési cikkek, alpaca és alp. ezüst evőeszközök eredeti gyári árban lesznek eladva.

Valódi karlsbadi porcellánból:

- 6. sz. tea- vagy kávékészlet modern facon gyönyörű beégetett festéssel, aranyozással Kor. 7.—tól
- 6. sz. ebédlő-készlet legújabb mintákkal, kézi festéssel, beégetett valódi aranyozással Kor. 17.—
- 12. sz. étkezészet ugyanily kivitelben Kor. 27.—
- 6 pár tea- v. kávécsésze finom izléses mintával, beégetett aranyozással Kor. 3.—
- Valódi kobalddszélű étkezészetekből óriási választék van állandóan raktáron 12 szem. már Kor. 90.—tól
- Majolika mosdókészletek, modern különleges faconban Kor. 7.60-tól

Kül- és belföldi üvegekészletekből állandóan óriási választék:

- 6 szem. 34 drb. gyönyörű csiszolással Kor. 13.—
- Finom csiszolt vizes pohár darabja fill. —.12
- Finom csiszolt boros pohár darabja fill. —.10

Képkerekezés legnagyobb választékban és legjutányosabban lesznek készítve, modern ovál és gömbölyű keretek minden nagyságban és színben kaphatók. Üvegezést pontosan és legjutányosabban eszközölk.

Világhírű „Rex“ patent befőttes üvegek és főzőfazekak egyedüli beszerzési forrása.

Legújabb képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm. 3331

12298—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

Tudomásomra jött, hogy a házak előtt elvonuló gyalogjárdákat a késő nappal órákban seprik, midőn már élénk közlekedés van.

Miután ez az eljárás a járókelőkre nemcsak kellemetlen, hanem a seprés folytán előálló por a közegészségre is ártalmas, közegészségi érdekből felhívom a háztulajdonosokat, hogy gyalogjárdáikat este 10 órától reggel 5 óráig terjedő időközben separtessék le és a por keletkezésének megakadályozása céljából seprés előtt azt jól locsoltassák meg.

Akik ezen intézkedésemet megszegik, az 1876. évi XIV. tc. 7. § a alapján 800 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve.

Arad, 1914. évi május hó 26-án.

Greén főkapitány.

Ó Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Megérkeztek a legjobb, legújabb kivitelű 6221

jégszekrények

Legolcsóbb és legnagyobb raktár

Üveg, porcellán, lámpa, mennyaszonnyi kelengye, nászajándék, konyhafelszerelés, vendéglői- és kávéházi berendezések.

Mélyen leszállított árak:

- Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ... 1.50
- Borkészlet 1 palack 6 pohárral ... 1.40
- Likorkészlet 1 palack 6 pohárral ... 1.—
- 12 drb. vizes pohár csiszolt üveg ... 1.40
- 12 „ boros pohár „ „ ... 1.20
- 12 „ likörös pohár „ „ ... 1.20
- 1 felszolgáló állvány 6 tányérral ... 1.20
- 1 cukortartó ... .. —.40
- 1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos 1.20

Porcellán edény, karlsbadi gyártmány

- 6 pár finom színes kávé- v. tea-csésze ... .. 3.—
- 6 személyes kávé- vagy teás-készlet modern forma aranyozva és festve 7.50
- 6 személyes étkező-készlet 26 drb. csodaszép forma aranyozva és festve 14.50
- 1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve ... .. 9.—
- 1 legújabb divatu porcellán mosdókészlet aranyozva és diszesen festve ... .. 14.—
- 1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve ... .. 3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszeszcsillárokban. — Legjobb minőségű Wolfram izzólámpák.

Képkerekezések a legújabb kivitelben gyorsan készítettnek.

Legnagyobb épület üvegezési vállalat.

Alföldi-Élső Gazdasági Vasut Részvénytársaság

4582/1914. szám.

Meghívás.

az „Alföldi-Élső Gazdasági Vasut Részvénytársaság” XX. rendes évi közgyűlésére,

mely 1914. évi június hó 21-én délelőtt 10 órakor Aradon, az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak székházának üléstermében (József főherceg-ut 22. szám, II. emelet) fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1913. évi üzletről és a társaság ügyeiről.
2. Felügyelő-bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban az igazgatóság által előterjesztett 1913. évi mérleg-megállapítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottságnak a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
3. Az Acsevvél kötendő üzemkezelési és csatlakozási szerződések elfogadása tárgyában határozathozatal.
4. Jelentés a felosztandó elsőbbségi részvénytulajdonosok jegyzéséről.
5. Dr. Saller Vilmos felelőszése a Bánff Miklós volt üzletkezelőnek adandó 5000 korona tiszteletdíj ellen.
6. Az alapszabályok §7. §-a értelmében kilépő 2. időközben leköszönt 1 és elhúzt 1, összesen tehát 4 igazgatósági tag helyeinek választás utján leendő betöltése.

A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása tárgyában.

Az igazgatóság.

Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvények vagy a társaság őrizetében levő-kifizetetlen részvényekről szóló letéti jegyek folyó évi június hó 17-ik napjának déli 12 órájáig Aradon az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, továbbá Makón ezen takarékpénztár fiókjánál és Békéscsabán a Békéscsabai takarékpénztár egyesületénél letétbe kell hozni, ahol megfelelő ésmervények fogják kiadni.

Vármegyék, városok és községek mint erkölcsi testületek a birtokukban levő részvényeket az illetékes kir. adóhivatalok illetve városi és községi pénztárnál is letehetik, az erről szóló hivatalos elismervények azonban legalább három nappal a közgyűlés megtartása előtt az ekként bejelentett részvények mennyiségének a részvényletéti jegybe való felvehetése céljából az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárhoz Aradra beküldendők.

8507

Értesítés!

MEGNYILT

a Forray-utcában, a volt Popper Testvérek-téle helyiségben
(Gróf Hunyadi palotában.)

Singer Sándor

ahol női ruhakelme, mosó áru, de-
lén, kész női és férfi fehérneműk,
vászon, chifon és asztalneműk.

Kész fiu- és leányka-ruhák és felöltők.

Harisnya, keztüi, csipke és szalag
nagy választékban és jutányos áron
szerezhetők be. Kérem a nagy-
érdemű közönséget, hogy mielőtt a
fennírt árukat beszeresné szivesked-
jen üzletemet felkeresni. Tisztelettel

Singer Sándor

Arad, Forray-utca (Gróf Hunyadi-palota)

Uránia színház.

Ma utóljára

„A század legötletesebb bohózata:”

„A „kék egér” összes szereplőivel.

„Le a férfiakkal.”

Bohózat 4 felvonásban.

Előadások fél 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatógosak.

A 9 órai előadásokon kedvezmények nem érvényesek.

Figyelem a címre!**Nem összetéveszteni!!**

Ha kerékpárt vagy jó varrógépet akar venni látogasson meg, ahol könnyen meggyőződhet, hogy nálam csak a legjobb gyártmányú gépek kaphatók feltűnően olcsó árakban, esetleg kedvező részletfizetés mellett is. Javítások legszakoskerűbben, jutányosan elkészíttetnek. — Mérlegjavításokat állami hitelességgel vállalom. Sírácsokat olcsón készítek. — Szíves pártfogást kérek

Hammer Zsigmond

lakatos, műszerész és mérlegkészítő

Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Telefon 370. 1923

2005—914. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az újszentannai népbank rt. és a csatlakozottaknak kimondott Első újszentannai takarékpénztár rt., Dr. Montia Emil, Marksteiner Péterné, pankotal népbank rt., az aradi polgári tkpénztár rt., a világi tkpénztár rt., az aradi közp. takarékpénztár rt., a borosjenői tkpénztár rt. végrehajthatóknak Grill Károly és Grill József végrehajtást szenvedők elleni 12500, 4000, 1864, 9800, 27000, 9000, 6000, 4750 és 8600 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az aradi kir. tvszék, illetve a világi kir. bíróság területén lévő, Világos község határában fekvő és a világi 787. sz. tkvi A + 1. sor. 13814/10048 hrsz. kaszálóra 18 korona; a 3220. sz. tkvi A + 1. sor. 12824. rsz. pin-

cével ellátott szőlőnek vajtást szenvedett (B. 4. 7.) illető felére 214 kor.; az A + 2. sor. 12823. hrsz. szőlőnek felére 217 korona; az A I. 1—2. sor. 5152. hrsz. 25. öisz. beltelkes háznak és 5643/a hrsz. kenderföldnek felére 2539 korona; az A II. sor. 183., 184. hrsz. 86. öisz. háznak és 5493. hrsz. kenderföldnek felére 8056 kor.; a 8866. sz. tkvi A + 1. sor. 12692. hrsz. szőlő (B. 3. és 5.) felére 400 kor.; az A + 2. sor. 12759—60. hrsz. szőlőnek felére 536 korona és a 180. sz. tkvi A I. 1—2. sor. 273—74. hrsz. 132. öisz. beltelkes háznak és 5568. hrsz. kenderföldnek (B. 9. és 12.) felére 6470 korona, mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és a fentebb megjelölt ingatlan az 1914. évi július hó 31-ik napján délelőtt 9 órakor a világi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál (I. számú ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár kétharmadán alul eladni nem fog

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 8888. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1886. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, az árverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10%-áig kiegészíteni.

Világos, 1914. évi március hó 30-án.

Povolni s. k.,
kir. bíró.

3649

823—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 40905/III. A—8. számú állapotbetegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló gyógymódok engedély nélküli alkalmazásának, továbbá állati betegségek ellen ugyanilyen célokra szolgáló gyógyszerek, valamint állati tápporok és állati tápfolyadékok engedély nélküli termelése, forgalomba hozatala, alkalmazása és külföldről engedély nélkül való behozatalának tilalma tárgyában. Az állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló gyógymódok és gyógyszerek engedély nélküli alkalmazásának tilalma tárgyában kiadott rendeletét következőkben teszem közhírré. Kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve az a) aki állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szolgáló titkos összetételű vagy elkészített összetett gyógyszert állati tápport vagy tápfolyadékokat, bakteriológiai természetű védőanyagot gyógyító, és védő serumot diagnosztikai (kóriszmészeti) szert az 1888. VII. t.-c. 124. §-a illetőleg az 5400/907. sz. F. M. ellenére s a földművelésügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértő engedélye nélkül üzletszerűen gyárt és termel, avagy engedély nélkül raktáron tart, hirdet, forgalomba hoz, illetőleg ilyen szerek, vagy anyagokra megrendeléseket gyűjt, b) aki amennyiben az 1888. VII. t.-c. 153. §-ának a) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog az a) pontban említett s nem engedélyezett ilyen szert, vagy anyagot alkalmaz vagy alkalmaztatt.

c) aki amennyiben az 1888. VII. t.-c. 153. §-ának e) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog állati betegségek ellen szolgáló s nem engedélyezett új gyógymódot az 1888. VII. t.-c. 124. §. ellenére állatorvosi képesítés nélkül alkalmaz vagy alkalmaztat.

d) aki állati betegségek ellen szolgáló s élő (kórnemző) csirákat tartalmazó védőoltószert, illetőleg az állati betegségek felismerésére szolgáló diagnosztikai (kóriszmészeti) szert az 5400/907. sz. F. M. r. 15 §. ellenére állatorvosi rendelés nélkül kiszolgált.

e) aki amennyi az 1888. VII. t.-c. 153. §-ának e) pontja és 154. §-ának j) pontja szerint minősülő kihágás fenn nem forog állati betegségek ellen szolgáló s élő (kórnemző) csirákat tartalmazó bár engedélyezett védőoltó anyaggal állatorvosi képesítés nélkül ojtást végez, avagy diagnosztikai (kóriszmészeti) szert állatorvosi képesítés nélkül alkalmaz, illetőleg gyógyító és védő serumot az 56082/913. sz. F. M. rendelet

1) pontja ellenére állatorvosi kezbesítés nélkül alkalmaz, vagy alkalmaztat mely tulajdonában illetőleg gondozása, vagy felügyelete alatt nem áll.

f) az az állatorvos, aki állati kártalanítás mellett irtandó állati betegségek felismerésére szolgáló diagnosztikai (kóriszmészeti) szert a fennálló rendeletek ellenére (az időszert a 4000/899. sz. F. M. r. 8. 11. és 20 §-ai) alkalmaz.

g) aki állati ojtóanyagot serumot, diagnosztikai szert, titkos összetételű vagy elkészített összetett gyógyszert, tápport, vagy tápfolyadékokat a fennálló rendeletek ellenére Horvát-Szlavonországból, Bosznia-Hercegovinából, Ausztriából vagy a vám, külföldről engedély nélkül hoz be.

Az engedély nélkül üzletszerűen gyártott és termelt, illetőleg erg. dély nélkül raktáron tartott, forgalomba hozott, avagy a g) pont alatt megjelölt területekről engedély nélkül behozott ilyen szer, vagy anyag az 1888. 157. § az 1878. XI. t.-c. 25. §. és az 1876. V. t.-c. 61. §-a értelmében elkobzandó.

Az elkobzott szerek vagy anyagok amennyiben a fennálló törvények vagy viszonyok szerint ártalmatlanná nem teendők értékesítendőek s az értékesítésből befoyt összegek az 1901. XX. t.-c. 23. §-ában megjelölt célokra fordítandók.

Green
főkapitány.

Aradi m. kir. pénzügyigazgatóság.

27989/II—1914.

Árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. Pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a máriaradna-lippai kincstári vámshid gyalogjáróinak kicserélése folytán kikerült mintegy 50 KM. ócska keményfa anyag pallók, gerendák) tolyó évi június hó 15-én délután 3 órakor Máriaradnán a hid vámházánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár 150 korona.

Erről az árverezni szándékozók oly hozzáadással értesítem, hogy az árverés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási ár 10%-át a kiküldött kezéhez készpénzben letenni.

A legtöbbet ígérő köteles a vételárát azonnal lefizetni és a megvett anyagot sürgősen elszállíttatni, mert a kincstár az árverés után azokért felelősséget nem vállal.

Arad, 1914. június 6.

3651

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Magyar királyi államvasutak.

151058/1914. F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráruraktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni:

Állomás	1914. június	hó 16-án.
Arad	"	"
Békéscsaba	"	" 12-én.
Brassó	"	" 22-én.
Budapest dunapart teher p. u.	"	" 18-án.
Budapest nyugoti pályaudvar	"	" 10-én.
Debreczen	"	" 15-én.
Eszék	"	" 26-án.
Fiume	"	" 23-án.
Győr	"	" 26-án.
Kassa	"	" 12-én.
Kolozsvár	"	" 19-én.
Losoncz	"	" 30-án.
Miskolcz	"	" 16-án.
Nagyszében	"	" 24-én.
Nagyvárad	"	" 25-én.
Pápa	"	" 30-án.
Pécs	"	" 17-én.
Pozsony	"	" 23-án.
Sátoralja-Ujhely	"	" 24-én.
Szabadka	"	" 25-én.
Szatmárnémeti	"	" 22-én.
Szeged	"	" 18-án.
Szolnok	"	" 18-án.
Temesvár Józsefváros	"	" 17-én.
Ujvidék	"	" 19-én.
Zágráb	"	" 15-én.
Kaposvár	"	" 26-án.

Budapest, 1914. évi május hó.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazott).

Jég-szekrényeim

2804
60%
jégmegtakarítással

Sikerült egy oly jég szekrényt gyártanom, amely kevés jég-szükséglettel kitűnően hűtenek. Kentesek, mézárosok, vendéglősök és magánosok szíves figyelmébe ajánlom

jég szekrény árjegyzékemet,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Használt jég szekrények ujakra becserélteinek és kijavítva ismét jutányos árért eladhatnak.

Kohn József

bádogos, vízvezeték berendező

Aradon

Gyártalep Batthyány-utca 32.
Városi és megyei telefon 333.

Telefon 595.

Költözők figyelmébe.

Ajánljuk nagy választéku jól berendezett modern villanycsillárainkat, ugyszintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legjutányosabban. Szíves megkereséseket kérünk:

Pálincás Lajos és Társa

villanyműszerészek 1301
Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Az „Acsev. Szárnyaskerék Dalkör” pünkösdkor elmaradt nagyszabásu

népünnepélye, tündérestje, táncmulatsága
1914. évi június hó 14-én, vasárnap

délután és este lesz megtartva
a városligetben. 3607

Leltározás alatt felhalmozott raktár folytán
legjobb és legszebb ernyő s francia fűzők.

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletében
Arad, Szabadság-tér 19. alatt,
már 1 K. 90 fillértől kezdve árusítatnak el, ahol javítások és áthuzások is a leggyorsabban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltetnek.

<p>Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen megbízható és legjobb hatásu szer</p>	<p>A mértéktelen dohányzás-szenvedély legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb el-lenszere a</p>
<p>Tussinal-cukor Ára 70 fillér.</p>	<p>Menthol-cigaretta 1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.</p>
<p>Ha tyúkszeme van és gyöttri nagy kin, A legjobb gyógyszer az Anagallin. Ára utasítással 70 fillér.</p>	<p>Egészséges és izmos lesz, Ha „Doré-sósorszesz“-t vesz, Mert csak egyedül jót tesz A valódi „Doré Sósorszesz“ Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10. f. és 2 kor. 20 f. Próbáüveg 44 f.</p>

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád
gyógyszertárban ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.
(A megyeházzal szemben.)

Dearling for Gentlemen

világhírű
Szivarkahüvely
sterilizált antinikotin vattával.

Minden dobozban 120 darab
Ujdonság!
Kapható:
ARADON
különlegességi dohány-tözsdeben.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek kocsik
nagy választékban.
Zimmermann Ignác
norinbergi, diszmű- és játéktáru üzletében 1861
Arad, Szabadság-tér 21.
18282—1914.

Hirdetmény.
Közhírré tesszük, hogy Arad város gyámpénztára 1913. évi zár-számadása folyó év június hó 1-től 16-ig a városháza I. emelet tanács-termében közszemlére kitétetett, s hogy ezen idő alatt ezen szárszámadás ellen a város kötelékébe tartozó bármely polgár felebezéssel vagy észrevetellel élhet.
Arad, 1914 május hó 29.
A városi tanács.
4188—4739—5622—5948—1914.

Hirdetmény.
Az aradi m. kir. Pénzügyigazgatóság által felülvizsgált és érvényesített 1914. évi házbéradó, házosztály adó, házbér pótlék, földadó IV. oszt. ker. adó és tőkekamat-adó kivételi lajstromokat 1914. június hó 2-től a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére teszem.
Figyelmertetem az adófizető polgárokat, hogy azokat ezen idő alatt bárki betekinthei s az adóz atáváról meggyőződést szerezhnet, a lajstromok ezen kitételének a felebezési határidő megállapítására nincs kihatása mert a közszemlére való kitétel csupán az adókivetés nyilvánosságának és az adózók bővebb felvilágosításának érdekében eszközöltetik.
Ezen közszemlére kitétt adók elleni netáni felebezésekre a határidő ezen adóknak az adókönyvecskében történt előírásától illelve az előirt könyvecskék kézbesítésének napjától számított 15 nap.
Ezen adók elleni felebezés az aradi m. kir. Pénzügyigazgatóság-nál adandók be.
Arad, 1914. május 28.
A városi adóhivatal.

12157—1914.
Pályázati hirdetmény.
A m. kir. honvédelmi minster urnak 60040/24—1914. sz. alatt kelt leirata alapján a báró Wüllersdorff-Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész-katonára segélyezésére létesített alapítványra vonatkozólag pályázatot hirdetünk.
A pályázati hirdetmény hivatalos órák alatt a városi levéltárban megtekinthető.
Arad sz. kir. város tanácsától 1914. évi május hó 16-án.
A városi tanács.

Neptun-fürdő Strand-vendéglője.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a fürdő területén az éttermek be vannak rendezve, külön az urak és külön a hölgyek részére, ahol állandóan kitűnő meleg és hideg ételek, villás reggeli, úgyszintén frissen csapolt Dreher-sörrel várunk, melyre a főzők állanak, a közönség rendelkezésére. Pontos kiszolgálás. Számos fogást kér, tisztelettel **PILCSUK FERENC** vendéglős.

Meleg konyha reggel 8 órától 11 óráig. csecc Mérsékelt árak. csecc Abonnensek elfogadtatnak.

Költözők figyelmébe!
Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kettvező feltételek mellett szerel és szállít 3861
Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc utca 42. sz.

Szőlősgazdák figyelmébe!
Egy teljesen jókarban levő szőlőbirtok, **szívó-nyomó kút** és egy 10 hektoliteres víztartály júnyos áron.

Teichhof-Pension
Mariatrost-Graz mellett
5 perc a Teichhof villamos megállóhelytől gyönyörű fekvéssel nagy fényűző és melege. 435 m. a tenger sáíne fölött 50 szoba, erkélyek, teraszok, fürdők, villanyvilágítás, elismert gondos ellátás. — Prospektus ingyen. 3598

Hirdetmény
Mintán az országgyűlési képviselőket választásáról szóló 1913. évi XIV. t. c. 55. § 1 pontja szerint minden köz- és magán hivatal főnök, hivatalból köteles a vezetés alá álló hivatalok alkalmazott választójogosultak jegyzékét a központi választmánynak megküldeni, ezután is felhívom a helybeli köz- és magán hivatalok főnökeit, tisztviselőiket és alkalmazottaikat névjegyzékét szoros a. b. c. sorrendben összeállítva a családi és melléknév, foglalkozás és lakás, életkor, iskolai végzettség az itteni tartozkodás idejének és a múlt évben reájuk akár helyben, akár másutt kirott egyenes állami adó összegnek (föld, ház, kereset, tőke kamat és juttatás, egy bányaad megjelölésével az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének a fent hivatkozott törvény értelmében levő elkészítés céljára előfolyó évi június hó 15-éig beküldeni sziveskedjenek.
Arad, 1914. június 5.
Polgármester

Veszek
Vagy más tárgyakra átcserelek: zölgőödulakat, fűrt aranyat és ezüstöt, gyémántot és briliáns tárgyakat
Deutsch Izidor
Óra és ékszerész
Weitzer J. utca, Minorita-palota
Telefon 438. szám. 2038
Arad legnagyobb óra- és ékszerárktára. Olcsó bevásárlási forrás.

eladó.
Bővebbet: 3451
Weisz Jenő
építész és műveltség Arad, Andrásy tér 9. szám.

Erdélyi gyöngyök
az Előpataki üveggyárban készült, elismert legjobb üdítő és gyógyító ital.

Kalmár József
villanyszerelő
Arad, Salacz-utca 8. sz.
Telefon 342. sz. Telefon 342. sz.

Főraktár:
Éles Arminál,
Aradon,
Félliteres üveg 26 fillér.
Literes " 36 "

Legcélszerűbb szabadalmazott jég szekrények minden nagyság és kivitelben. Ház-tartási, vendéglői és nagy hűtők hentesek és mészárosok részére amerikai szerkezettel gyári áron kaphatók.

Ajánlja
költözők figyelmébe
villamos világítási berendezéseket, villamos csengő- és telefon berendezéseket és minden más munkát, vágó munkát. Pontos és gyors munkát.
Főraktáron tart:
Villamos csillárokat, villamos kiegészítőket, villamos vasalókat, villamos hajszűrőket, Wolfram lámpákat és mindennemű villamos cikkek.

Farkas János
mészáros és hentes.
Arad, József főherceg-ut 7.
Városi és megyei telefon 739.

Holló Testvérek
jég szekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. 3151
Különlegesség szén és légnymású örkímérő szekrényekben.

A múlt évi nagymérvű molykár, mely negyvenéves szőlőtermését csaknem teljesen pusztította el, a szőlőseket elérgesítve, e közkedvelt gyümölcsöt majdnem élvezhetlenné tette, arra indított, hogy a nem sok eredményre vezetett kukacszedés és irtás helyett a molypillék irtására hívjanak fel gazdaitaink figyelmét.
Evéből egy molyfogó lámpát konstruáltam, mely a rajzás idején esténként kialszítja és kivilágítja, derengő fényével az esthomályban összegyűjti a ropkódó molypilléket, melyek a lámpafalak anyves oldalán megrágódnak, ilyenek nélkül, hogy a növényzetben kárt okoznának vagy a védekezésre nagyobb költséget fordítanának a pillékeltávolítására, melyek irtása az eddigi tapasztalatok szerint elég nagy költséggel, de csekély eredménnyel járt.
Az általam konstruált molyfogó lámpa, mely darabonként 22 koron 40 fillérbe kerül, az elvből holdankint 3-4 darab állítandó fel **Gátori Földes Kelemen** gyógyszerárúban tekinthető meg, hol a lámpák megrendelhetők és kaphatók.
A molyfogó lámpák papírral vannak bevonva, melyek az én utasításaim szerint a földes, gyógyszerárú által készített ragacsos papírral lesznek bevonva s esténként kis mécskékkel kivilágítva.
A ragacsos filat, valamint a lámpa derengő fénye a körzetből odavonzza a molylepkéket, valamint a többi kártékony éjjeli pilléket is, melyek ezen ragacsos papírral biröpülvéen, odatapadnak.
Miért is melegen ajánlom ezen általam gyakorlatilag kiprobált és olcsó védekezést szőlősgazda társaim szives figyelmébe **Dr. Páris Lajos**, szőlőbirtokos.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a mai naptól fogva üzletemben a különleges husokat a következő árakban adom:
Marha hússal
Szegyhús levelesnek 1 kgr. 1. — K.
Leveshús 1 kgr. 1.28 K.
Leveshús 1 kgr. 1.52 K.
Pecsénye husok 1 kgr. 1.60 K.
Beaufstack 1 kgr. 2. — K.
Sertés hússal:
Karaj 1 kgr. 1.84 K.
Csomb 1 kgr. 1.68 K.
Tajta 1 kgr. 1.68 K.
Lapoczká 1 kgr. 1.68 K.
Oldalas 1 kgr. 1.52 K.
Darált hus 1 kgr. 1.52 K.
Zsír 1 kgr. 1.40 K.
Zsír szalonna 1 kgr. 1.36 K.
Háj 1 kgr. 1.60 K.
Borjú hússal:
Pörkölt hus 1 kgr. 1.40 K.
Vesés 1 kgr. 1.40 K.
Szegye 1 kgr. 1.40 K.
Csülök 1 kgr. 1.60 K.
Lapoczká 1 kgr. 1.80 K.
Csomb 2.40 K.
Ugyancsak a legjobb minőségű növendék hus is legolcsóbb árban kapható. 3628.
Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hús, legjobb minőségben felvágottak, sonka és kolbász, szalonna és zsír nagyban és kiscsinyben. Szives partifogást kér.

Vidéki nagyközségben, volt uradalmi épület, 5 hold gyümölcsös kerttel, hol 50 év óta jóforgalmu vegyeskereskedés korlátlan italméressel, nagy depó, dohány- és belyegárudával, telefon, jégverem, tekepályával ellátva folytatott, öregség miatt **átadó,** illetve **eladó.**
Bővebbet: 3601
Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Andrássy tér 5. szám.
Telefon 651.

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy beiratásának ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főherceg-utca 22.
Kiadóhivatali telefon: 157. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

A hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levélbélyegekben. Tudakozódással a hirdetés száma mindenkor közölendő. A megjelölés nélkül (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben előhúzással jelölendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. Az apróhirdetés a kiadóhivatal kiváncsra díjazott megismerkedés. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Az Aradi Közlöny részére hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban József főherceg-utca 22. (Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.) Továbbá

BUDAPESTEN:

Blockner I. IV., Semmelweis-u. 4. sz.
Győri és Nagy VII., Erzsébet-körút 5. sz.
Jaulus és Társa V., Dorottya-u. 11. sz.
Mosse Rudolf VI., Andrássy-utca 2. sz.
Tenczer Gyula IV., Szervita-tér 8. sz.
Schwartz József VI., Andrássy-utca 7. sz.
Hegyi Lajos VII., Király-u. 67. sz.
Rekstein Bernát VII., Erzsébet-körút 38.
Mezei Antal IV., Eskü-utca 5. sz.

NAGYVÁRADON:

Hegedűs Hírlapiroda Rákóczi-utca 5.

TEMESVÁR—BELVÁROSBAN:

Engel Jenő hirdetőiroda vállalata Jenő herceg-utca.

BÉCSBEN:

Haasenstein & Vogler I., Neuer-Markt No. 8.
M. Duckes Nachf. I., Wollzeile No. 9.
Rudolf Mosse I., Sellenstraße No. 2.
Eduard Braun Rothenturmstr. No. 9.
Heinrich Schalek I., Wollzeile 11.
Bock & Herzfeld I., Adlergasse No. 6.

BERLINBEN:

Dr. Jr. F. C. Eilmenreich Berlin-Vilmersdorfer, Holsteinische Str. 32

Azon apróhirdetésekre vonatkozó megnevelők, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Középkorú

nyugdíjas nő házasság céljából ismeretséget keres. Teljes című leveleket „Nyugdíjas” jellegre a főpostára kér. 3654

Vénus kézfinomító

a legjobb, mely a kezét három nap alatt bársony simává és fehérré varázsolja, 1 üveg 70 fillér. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

ALKALMAZÁST KERES.

Egy megbízható

gyermektelen házaspár nagyobb háznál házmesteri állást keres. A nő esetleg bejáró alkalmazást is elfogad. Bővebbet Kosár-utca 4. 3658

Uri házaknál

elvállalok masszírozást, hidegviz-gyógykezelést, pedikűrözést. Özv. Móra Andrásné okl. masszírozónő Arad, Kasza-utca 46. 8495

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk és 1-es oszt. „Lyngnum-sanktum” teke-golyók nagy választékban kaphatók

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1754

Pénzbesszedői,

irodaszolgái vagy ehhez hasonló állást keres nyugdíjas csendőr, óvadékkal rendelkezik, 40 éves. Cím Stojics György, Főnlak. 3610

Nyugdíjas

máv. raktárnok jó információkkal bizalmi alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3626

ALKALMAZÁST NYER.

Egy német leány

két nagyobb leányka mellé keresetetik. Bővebbet a Hajós gyógyszerárban. 3609

Tiszta,

fiatal bejárónő felvétetik. Vikszolás nincs. Rákóczi-utca 11. ajtó 5.

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás

utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Péter-utca 2/b szám. 3652

Rákóczi-u. 7.

2 szoba konyha azonnal, vagy augusztus 1-re elutazás miatt kiadó. 3655

Kiadó lakás.

Legmodernebb berendezéssel egy 5 szobás lakás, mely áll 8 utcai és 2 udvari szobából és a szükséges mellékhelyiségekből azonnalra kiadó. Ertekezhetni Petőfi-utca 10. sz. alatt a házfelügyelőnél. 2005

Az Andrássy-téren

az első emeleten, a főtér kellő közepén, egy utcai lakás azonnalra, vagy augusztus hó 1-re kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ÜZLETEK.

Négyszer

koronát biztosan jövedelmező falusi italmérés és vegyeskereskedés házzal együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3624

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levetett férfi ruhát, utazó és városi bundát valamint mindenféle egyenruhát. Bleier Ignácz, ruhakereskedő Szent Pál-utca 12. 2888

3 és 6 lóerős

jókarban levő kijavított gazdasági gépgyári gőzcséplőgarnitúra felszerelve, ugyisintén 6 lóerős 2 éves Nicholson-féle benzínmotoros garnitúra és több 3, 4, 5 lóerős benzínmotorok új és használtak, kedvező feltételekkel eladó. Borza Testvérek gépkereskedőknél Boros Béni-tér 1. sz. Telefon 604. 3417

Fekete fedeles hintó

teljesen újonnan átalakítva, tűzifecskendő, egy szecskevágó, egy mind jókarban, továbbá egy angol íróasztal, fényezett és festett íróasztalok eladók. Sörház-utca 3. 3555

Téglagyártási felszerelések

u. m.: verőasztalok, targoncák, formák, padlók, mind jókarban, továbbá szárítószínek, takaródeszkák, acél sántalpak, cement kútgyűrűk, teljes kütfelszerelések és apró szerszámok, eladók. Sörház-utca 3. 3555

Téglaveréshez

megfelelő forgatott és összehordott agyag-föld (cca 1,000,000 téglának elegendő) föld elgőzítésre, eladó, a földelgőzítéshez hely is lesz adva. Sörház-utca 3. 3555

Kölni víz

eredeti recept szerint készítve, legjobb minőségben „Központi Drogeriában” kapható. Egy üveg — 50, — 90, 1.90 és 3 — korona. 2201

Legjobb fertőtlenítő szappan

a Szent Imre szappan, különösen ajánlható oly egyéneknek, kik idegenekkel érintkezésük folytán fertőzésnek vannak kitéve. A Szent Imre szappan bactericid hatását több vizsgálat igazolja, antisepticus hatása felülmulthatatlan. Ára 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Kapható Földes K. és Hehs V. gyógyszerárban. 1224

Acélos, tartós, kristály tiszta

jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 5 és 8 koronás adagokban. Aradi Jégtelep Petőfi-utca 7a. Telefon 199. sz. 2297

Próbálja meg

a Palermó pörkölt kávé, amelynél jobb kávé nem létezik, íze, aromája páratlan. Naponta friss pörkölés! Dürr Gusztáv fűszer- és kávénagykereskedés Aradon, a városházzal szemben. 3577

Jókarban lévő

kétajtós pudlis jégcsakrény eladó. Ifj. Welsz Móránál Wesselényi u. 23. sz. 3629

Legjobb lugmentes

arc- és kézmosó a Hygea szappan 40 fillér, Lanolin szappan 50 fillér. Mindkét szappan tiszta növényi zsíradékokból készült, lugmentes, a legfinnyásabb arcu hölgyek és gyermekek, csecsemők mosására legalkalmasabb. Legtartósabb, legfinomabb és legnatásosabb fürdőszappan az Angol fürdőszappan, óriási darab 70 fillér. Dr. Földes és Hehs Arad. Földes gyógyszerár Deák Ferenc-u., Hehs gyógyszerár Batthyány u. 1224

KÜLÖNFÉLE.

Hajbetegségek

ugy keletkeznek, hogy elmulasztja a hajnak s a fejbőrnek gondozását, ezt meggátolhatja a kitűnőnek bizonyult Dr. George Robert American Hair Petroljával. Kapható a Központi Drogeriában. 2201

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

Eszerjőfű

gyomor elixir. Emésztési zavarok, étvágytalanság, felfúvódás, gyomorégés, émelygés, hányás, hányinger, szédülés, gyomorgörcsök, székrekedés, bélrenyheség, bélférges (giliszták) bélbacteriumok ellen. Ára 1 és 2 korona. Raktárak Hehs Vilmos gyógyszerár Aradon, Batthyány-utca és gutori Földes Kelemen gyógyszerár Aradon, Deák Ferenc-utca. 5180

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kén só

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyümölcsfa-carbolineum

téli permetezésre

mészkenlé

téli és nyári permetezésre gyümölcsfák gombabetegségei ellen — darabos kén — rudkén — közönséges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaferreg ellen carbolpor carbolsav — cresolium fertőtlenítésre.

Elismerő levelekkel szolgálhatunk.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek,

vegyitermék gyárai **ARAD.**

Telefon 165. 1931

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddal nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogakfehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a leghírnevesebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.
TÉLEFON: 10-11. SZÁM. 1025 JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

APRÓ HIRDETÉSEK

INGATLAN.

Egyemeletes bérház
 hat lakással a Batthyányi-utcában, betegség folytán eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3359

Hazeladás.
 Baross-park közelében egy emeletes ház két lakással eladó. Cím a kiadóhivatalba. 3688

KIADÓ LAKÁS.

Nagy raktárhelyiség kiadó
 augusztus 1-re Hajó-utca 1.sz. alatt. Bővebbet Éles Árminnál. 3494

India fogoseppek
 a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerértára és vegyészeti laboratóriuma Aradon. Összes készítményeink kaphatók Hehs Vilmos Batthyány-utcai gyógyszerárjában.

11059—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A selyemhernyó tenyésztés előmozdítása és védelme tárgyában közbírái teszem, hogy a selyemhernyó tenyésztéssel foglalkozók közutakon, köztutereken vagy utcákon lévő szederfákról tekintet nélkül arra, hogy foglalkozik-e hernyó neveléssel vagy nem az illető kinek háza előtt a szederfa áll, szabadon szedhetnek lombot; kivéve azon szederfákat, melyeknek törzse 10 cm/m. átmérővel nem bírnak és lombjuk mész és rézgálics keverékkel permetezve vannak.

Ki selyem tenyésztési célra a lombzedést jogtalanul megakadályozza vagy a lombot megfertőzés által selyemtenyésztési célra használhatatlanná teszi, az 1894. évi XII. t. c. 95. § d. pontjába ütköző kihágást követi el és 20 napl elzárásra átváltoztatható 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve.

Arad 1914. évimájus hó 17-én.

Greén főkapitány.

12417—1914. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi minster 65596 II. B. l. 1914. számú körrendelete alapján felhívom az érdeklődő közönség figyelmét dr. Kereszty, dr. Volf és társa vegyészeti gyár részvénytársaság (Budapest Ujpest Fő-utca 5.) által, a kárteknony és duvadak irtására szolgáló honi gyártmányu Strichinin készítményére; a mely hasonló külföldi készítményeknél olcsóbb, de azokkal szemben a versenyt minden tekintetben kiállja.

Arad, 1914. évi május hó 20-án.

Greén főkapitány.

Menetrend.

		Arad—Brád.										
Arad	ind.	505	552	622	653	854	1158	1240	256	420	500	709
Ujszentanna			640				1238					
Pankota		631									627	
Borossebes												1000
Honcztó		411				1247						
Brád	érk.	655		1138	218			741	911		707	
		Brád—Arad.										
Brád	ind.		403	730			936		137		430	
Honcztó												715
Borossebes		325		556							838	745
Pankota										1010		
Ujszentanna		602				736						
Arad	érk.	652	727	1034	848	131	815	350	1134	624	748	845
		Ujszentanna—Kétegyháza.										
Ujszentanna	ind.		643	942		1742		857		606		809
Kétegyháza	érk.		815	1111		224		541		747		952
		Kétegyháza—Ujszentanna.										
Kétegyháza	ind.		405	538		750		1047		301		624
Ujszentanna	érk.		554	725		923		1233		443		753
		Borossebes—Menyházafürdő.										
Borossebes	ind.	1018	csak ünnep- és vasárnap		1245	naponta		640				
Menyházafürdő	érk.	1133	VI/1—VIII/31-ig		152	VI/1—VIII/31-ig		747				
		Menyházafürdő—Borossebes.										
Menyházafürdő	ind.	naponta		512	225	csak ünnep- és vasárnap		524				
Borossebes	érk.	VI/1 VIII/31-ig		815	350	VI/1—VIII/31-ig		60				

A vastag számok a gyorsmotor-, a rendes számok a motoros-, a dűlt számok a személyvonatokat jelzik.

Arany ékszer elárúsítása.

Ha megbízható és szolid

üzletbe akar vásárolni tiszta 14 karátos finom arany ékszert, vagy bármint olcsó, vagy bármilyen finom gyártmányu órát, pontosan kiszabályozva oly olcsó árban, amelynél még egy

Végeladás

sem olcsóbb, akkor forduljon bizalommal

Zinner Vilmos

műorás és ékszerészhez

ARAD, Forray-utca, Szabadság-téri sarokház. 6682

Tessék meggyőződni, hogy seholsem olcsóbb.

Tört aranyat, régi ékszert veszek és becserélek. Nagy óra- és ékszer javító műhely. Javítás 3 évi jótállással.

6174—1914.

Hirdetmény.

Az 1914. évi csatornázási költség kivetését i. év június hó 8-tól a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére teszem.

Figyelemre emelem az adófizető polgárokat, hogy az ezen idő alatt bárki betekinthei s az adóztatásról meggyőződést szerezhet.

Ezen közszemlére kitett költség elleni netáni felelőzésekre a határidő ezen adóknak a könyvecskéiben történt előírástól, illetve az előírt könyvecskéik kézbesítési napjától számított 15 nap és a felelőzések a városi tanácshoz adandók be.

Arad, 1914. június 4

Vannay Gyula, s. k. tenácnok.

Nagymennyiségű

maculatura eladó.

Értesítés.

Vanszerencsénk igentisztelt vevőinket és a nagyközönséget értesíteni, hogy **ÜZLETÜNKET** a régi helyiségből, ugyanosan a

Minorita-palotában,

a Schwäffer-féle virágüzlet és Klein Sándor női divat üzlete mellé helyeztük át. Hogy vevőközönségünk minden igényének megfelelhessünk, üzletünket nagy házi műhelylyel bővítettük ki és abban elsőrangú fővárosi munkásokat foglalkoztatunk. Raktárunkon osakis a legjobb minőségű brassói Scherg-féle és az aradi (vámhivatalban) elvámolt **ANGOL SZÖVETEKET** tartjuk. Igen tisztelt vevőink eddigi bizalmát megköszönve, kérjük azt a jövőben is és vagyunk kiváló tisztelettel:

Jakabffy István és Társa

uri szabók. 3275

Mintákat kívánatra készséggel és bérmentve küldünk.

12417—1914. kh. sz.

Alapított 1845.

Telefon 457. szám.

Neumann M.

uri szabó, cs. és kir. udvari kamarai szállító,

9471

férfi-, fiu- és leánykaruha-telepe ARAD.

Elismert legjobb minőségű áruk kifogástalan kivitelben.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre. Raktárak az ország minden
nagyobb városában. A tavaszi nagy képes árjegyzék megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

Figyelem kereskedők! Telefon 969.

Kérjen árajánlatot.

2647

50%-ot takarít meg, ha cipő-
krém rendelmenyét

Fedóra cipőkrémgyárból szerzi be. Arad, Árpád-tér 3. szám.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

==== ARAD. ====

Elismert legjobb szabásu divatbluzok

valamint

legujabb divatu fehér grenadin-, batist- és vászonruhák

Rövid divatfelöltő,
Sportkabátok,
Selyem felöltők,
Fehér kabátok,
Gyermek felöltők,

Leányka ruhák,
Pongyolák,
Aljak,
Lüster- és
Gummiköpenyegek

rendkívül nagy választékban.

1668

Gyászruhák és gyászbluzok.

Szabott árak!

Telefon 238.